

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA

și
ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrise nu se in- napoiază.

ROMÂNUL

Posibila retrocedare a Basarabiei.

Viena, 11 Iunie 1914.

S'a vorbit în ultimele zile în unele ziare europene, de posibilitatea unei mari surprize internaționale, cu ocazia vizitei țarului Rusiei la Constanța. Intre altele marele ziar german „Berliner Tagblatt” a anunțat în mai multe rânduri, că vizita împăratului Nicolae al II-lea în România, poate să aibă consecințe mult mai importante, din punct de vedere internațional, decât a avut pacea dela București. În legătură cu această știre senzațională, ziarul din Berlin dă ca posibilă, cu această ocazie, retrocedarea Basarabiei României, — bine înțeles a acelei părți din Basarabia cea mare, care a fost restituită Moldovei de congresul din Paris dela 1856, și răpită iarăși dela România, cu consfințirea congresului din Berlin, după gloriosul război al Independenței dela 1877.

Chestiunea aceasta colportându-se în unele din cele mai mari organe de publicitate străine, e natural ca ea să fie discutată cu aprindere, și să capete prin acest fapt, o importanță capitală pentru România și pentru întreg neamul românesc. Iar dacă într'adevăr acest svon s'ar realiza într'un viitor apropiat, atunci faptul acesta ar fi transformat odată într'un eveniment internațional d'o importanță fără pereche, în politica europeană și ale cărui urmări politice ar fi incalculabile.

De aceea în fața unei asemenea eventualități istorice, cred că nu va fi fără interes să înregistrez aici, o importantă știre, — în legătură cu svonul de mai sus, știre ce mi-a venit la cunoștință sunt acum doi ani, și asupra căreia am meditat adeseori d'atunci, ca fiind de natură dacă ea într'adevăr s'ar realiza, să amenințe din temelie organizarea unui mare imperiu și să prefacă cu totul întregul Orient european, în ce privește organizarea actuală de state și influența politică a unora din ele în concertul internațional.

Era pe la finea lui August 1912 și mă găseam la un vechiu și valoros prieten într'una din marile capitale europene. Prietenul în chestiune trecea și trece cu drept cuvânt, prin situația ce o ocupă, drept o persoană din cele mai bine informate în chestiile internaționale. Eram la un dejun la care asista pe lângă un redactor dela un mare ziar parizian și unul din cei mai iscusiți și mai vestiți diplomați englezi din Orientul apropiat, care tocmai se întorcea din Tripolitania, unde se dusesse să observe mai de aproape mersul și consecințele războiului dintre Italia și Turcia pentru cucerirea Libiei.

La masă s'a vorbit tot timpul de războiul italo-turc și de cel care avea să urmeze cu o siguranță matematică între statele balcanice aliate și imperiul otoman, precum și de urmările posibile ale acestui război pentru influența viitoare a marilor puteri în politica Peninsulei Balcanice, precum și de noua situație ce o va crea războiul balcanic între puteri și în special între cele două mari împărății Rusia și Austro-Ungaria pe de-o parte, și între acestea și statele balcanice pe de altă parte. Diplomatul englez, care cunoștea perfect situațiunea din imperiul otoman, ca unul ce pătrunsesse de mult în tainele cele mai adânci ale politicii tinerilor turci, — prevedea dezastrul Turciei și victoria armelor creștine.

— La un moment dat prietenul al cărui oaspeți eram, mă fixează și-mi spune cu un ton de siguranță în voce: „Amice, voi Români! veți trăi într'un viitor apropiat un mare eveniment istoric, care poate să aibă urmări neprevăzute pentru voi. Se pare că soartea neamului vostru se întoarce cu noroc către voi, îndreptând țara voastră cu pași repezi către un mare viitor. O zic aceasta, continuă amicul meu, deoarece sunt informat dintr'un isvor din cele mai serioase, că în cercurile înalte politice din Petersburg, și chiar în unele din cancelariile europene, cari ar dori să atragă România spre alte sfere politice, — se discută actualmente foarte serios repararea marelui greseli pe care Rusia a făcut-o față de România, prin răpirea Basarabiei din 1878. Este posibil, incheie prietenul meu, ca într'un viitor foarte apropiat, Rusia să pro-

voace o adevărată sguidire morală și politică în Europa, înapoiindu-vă Basarabia”. Dacă diplomația rusească ar fi capabilă de o asemenea faptă, — am răspuns eu cu oarecare scepticism, atunci într'adevăr că ea ar face o lovitură, ale cărei consecințe ar putea fi incalculabile, în special față de una din marile monarhii din Europa.

Cu toate sforțările mele de a afla chiar dela dânsul isvorul din care amicul meu ținea această știre senzațională, nu mi-a fost cu putință. Întâmplător am aflat însă mai târziu, că cu câteva zile înainte de deținutul dela prietenul meu, trecuse prin capitala respectivă un cunoscut diplomat rus, d. Briantschaninoff, fost pe vremuri consilier la ambasada Rusiei din Paris și una din personalitățile cu vază și cu întinse relații în cele mai înalte cercuri politice și sociale din Petersburg. D. Briantschaninoff călătorea atunci spre Anglia, unde tocmai în acea vreme se găsea și cancelarul Rusiei d. Sassonow ca oaspe al regelui Gheorghe la castelul Balmoral din Scoția. Am motive să cred că prietenul meu din isvorul acesta aflase știrea de mai sus, și deci ea capătă tocmai prin faptul acesta o importanță netăgăduită.

De vizita împăratului Rusiei la Constanța ne mai desparte numai câteva zile, și deci vom vedea în curând, dacă svonul de care vorbesc confirmat de curând de presa europeană, va fi sau nu adevărat.

Dacă el se va adevăra, atunci va fi unicul caz în istorie când un mare imperiu își va recunoaște în mod așa de solemn, o nedreptate strigătoare săvârșită față de o țară mai mică, și împrejurarea aceasta va aduce în incurcătură și pe alte state cari au pe conștiința lor spoliieri ca aceea a răpirei Basarabiei...

Fără nici o îndoială că retrocedarea Basarabiei va însemna o epocă nouă în tradițiile seculare ale politicii și diplomației europene, epocă care va pune pe tapet probleme nouă, menite, — prin forța împrejurărilor ce le va crea eventualitatea de mai sus, — să transforme cu totul viața politică și de stat din aceste părți ale Europei.

O. RUMANEO.

Treceau țaranii...

De Al. Ciura.

Treceau țaranii în rânduri compacte — patru câte patru — în frunte cu preoții și dascălii, la examenele de scris-cetiv.

M-am oprit, emoționat, în fața acestui convoiu atât de grăitor, și în aceeași clipă, mi-au trecut prin minte cifrele rigide ale statisticelor: *analfabeții*.

Câte procente de analfabeți avem la pasivul nostru?

Multe, dragă cetitorule, să nu le mai răscolim acum, când un suflu nou de viață trece peste întinderile somnolente.

A fost — a trecut!

Avem încă destulă energie să ne intrămăm, să reparăm greșelile noastre sau a trecutului vitreg și să ținem și noi pas cu lumea.

Și cum treceau țaranii, tot mai numeroși, îndoielele mi se împrăștie încetul cu încetul.

— Iată — imi zic eu — tot nu suntem un neam chiar așa de rămas... Oamenii ăștia au venit să dovedească, în fața comisiei examinatoare, că știu cetiv și scrie... Și sunt destul de mulți... și au să mai vină!

Atunci se desprinde un țaran, din fruntea unui grup și se apropie de mine.

— Bună dimineața! Mă mai cunoaște domnu?

Mă uit la el și-l recunosc numai decât, deși nu-l văzusem din clasa a doua a liceului.

— Să trăești, Mihăilă!

În aceeași clipă aveam senzația, că cineva mi-a pus înaintea ochilor un binoclu întors.

Revedeam clasa a doua liceală, cu toți colegii mei mititei — într'o distanță enormă, și totuși atât de aproape — cunoșteam băncile cu inițialele vechi tăiate cu briceagul; auziam gălăgia asurzitoare... și îl vedeam pe Mihăilă, cum se așeza în banca din urmă, trecând printre noi cu aerul de superioritate, ce i-l da vârsta. Îl vedeam în cămașa lui abia încheiată la gât, în șerparul lui chindisit cu nasturi scilipitori — și-mi aminteam de mândria lui, cu care ne spunea, zimbând sub mustața, ce începea să-i mijească: „Copii, să știți că mai rămân între voi două luni, — șizeci și una de zile; am numărat și zilele —. Mă duc acasă, unde mă asteaptă boulenii, lunca cu florile, satul cu feciorii zdraveni și fetele, ce cântă ce zinele din pădurea silfidelor...”

În clipele de răgaz, când profesorii intrau mai târziu la o oră, Mihăilă al nostru ieșea la catedră și ne spunea povești. Și noi îl ascultam, cu gura căscată, cum ne povestea de pădurea silfidelor... Nu știam, pe atunci ce erau silfidele, căci nu văzusem încă nici una, dar ne închipuiam, că sunt niște fete frumoase — frumoase, cu părul de aur, de la soare te puteai uita, dar la ele ba...

Poveștile, pe cari le cetiam pe atunci, sau le ascultam seara în dormitor, nu se puteau asemăna cu cele auzite dela tovarășul nostru. El avea ceva deosebit în glas, ceva cald și convingător, răpindu-ne cu el, și convingându-ne, că lumea de care povestea el, era aieva. Și ochii lui se aprindeau mari și scânteietori, când începea să ne istorisească de haiducii din codru, cari așterneau la pământ pe grecotei și erau milostivi cu cei săraci și buni... Și haiducii, pe cari îi cetisem și noi, fără să-i înțelegem pe deplin cu mintea noastră de copil, apăreau în o deosebită lumină, în povestirile acestui tovarăș al nostru, care mai avea numai doi ani, până să între cătană la împăratu!

Mihăilă s'a ținut de vorbă.

Pe clasa a treia nu s'a mai întors și noi îi simțiam lipsa, de câte ori eram dornici de povești frumoase și nu era cine să ni le spună, așa cum numai el știe să povestească.

La un Ispas, când se adunau căluserii din satele vecine, ca să joace în mijlocul pieței și la curtea vlădicească se lăți între noi svonul, că Mihăilă al nostru încă e între ei. Câțiva colegi se jurau chiar, că l-au văzut și au grăit cu el. Spuneau, că s'a făcut și mai zdravăn, că are o pălărie lată cusută cu mărgelile și împodobită cu colie, și că de sub șerpar i se văd prășelele unui cutiv.

Așa a rămas în amintirea mea — și de câte ori treceam cu trenul pe la gara din satul lui — imi aruncam ochii într'acolo, dornic să-l revăd.

ELOR!

umșeții. Fie-
et, luându-se
ta. — Cea mai
este el de răs-
ni Sihulsky
intă, faptul că
ar și în Asia
odată sute de
expodiare.

materii vă-

roșafa feței.

pentru față,
ru față, sunt

umal cele pro-
și isoălitura

40 fl.
70 „
40 „
20 „
20 „

ou, se bucură
și ca atare este
dă culoare albă
rebutințara se dă
Prețul 70 fl.

mpiedecă căde-
ralni și ca un
Modul de între-
1 cor. 20 fl.

șutul 2 cor.

ă franco.

in Kassa.

ază imediat.

RE.

a on. public
ais un

bărbați

at fiind faptul,
industrii crol-
nt în plăcută
e și mai ele-

ai de seamă
lau posibili-
le primăvară
(Ko 1959)

stimă:

ți, instruc-

croitorie.

Socoteli de-acasă

Arad, 12 Iunie.

Nebunia cu „fortificarea Ardealului” continuă a se manifesta și după închiderea sesiunii delegațiilor. Articole de ziar, memorii de ale asociațiilor „patriotice”, traiteză cu stăruință și inverșunare chestiunea aceasta, pe a cărei rezolvare pun mai mult preț — comparația e a lor — decât chiar pe ridicarea puterii maritime a monarhiei.

Astfel se face din partea conducătorilor de azi ai vieții publice și ai opiniei maghiare și ultima sfortare de a se depărta definitiv și pentru totdeauna România de către Austro-Ungaria și în consecință de către alianța puterilor centrale.

Ultima sfortare, zicem, — căci cine oare își poate închipui, că după răceala produsă în relațiile dintre România și monarhia austro-ungară, tot din vina și după instigațiile politicianilor maghiari, o manifestare direct ostilă și provocatoare, cum ar fi cea a „fortificării Ardealului” ar putea să aibă alt efect, decât luarea unei atitudini în conformitate și din partea regatului român?

Cu o perfidie naivă — dacă aceste două cuvinte pot fi împreunate — au încercat unii politicieni frunzași maghiari să demonstreze că întărirea trecătorilor spre România n'ar avea un caracter de ostilitate față de această țară, că n'ar fi îndreptată împotriva ei, — ci pur și simplu ar însemna o apărare față de... Rusia! — S'a mai adăugat că, în definitiv, fortificațiile din Ardeal ar putea să prindă bine chiar României, în cazul când armata ei, atacată de Ruși, ar fi nevoită să se retragă în munți. Aceasta așadar presupunând o eventuală cooperare a armatelor austro-ungară și română...

Au mai fost și alții cari au spus și au încercat să demonstreze că, din punct de vedere strategic, apărarea cea mai bună pentru România ar fi să-și aibă punctul de sprijin cel mai firesc în Ardeal. Dar, în cazul unei cooperări a armatelor austro-ungară și română, e nevoie de fortificarea trecătorilor, câtă vreme armata română și fortificațiile din

România nu sunt nici decum fleacul acela presupus de istețul politician maghiar, pe care câteva regimente de cazaci să-l măture în doi timpi și trei mișcări până peste strămtorile Ardealului? În caz de război, și când România ar sta de partea Austro-Ungariei, poate fi sigur nu numai orice strateg, dar orice om de bun simț, că presupunerea ca Rușii să ajungă a da năvală asupra Sibiului sau Brașovului prin trecătorile dinspre România — e o pură aberație.

Prin urmare s'o lăsăm. Nu contra Rușilor cer politicianii maghiari „fortificarea Ardealului”, ci numai și de-a dreptul contra României. De altfel, în lungul „studii” publicat deunăzi în „Pester Lloyd” asupra acestei chestiuni se și spune, destul de neted, că ea a fost pusă „din cauze cari culminează în presupunerea că, într'un caz deciziv, România nu va fi de partea Austro-Ungariei...”

Deci iată și aci conștiința rea care se dă pe față, — din nenorocire însă fără a ajunge până la mustrare. Căci de ce oare, într'un caz deciziv, s'ar putea ca România să nu fie de partea Austro-Ungariei?... De ce alt, decât pentru că prin felul de purtare al celor ce dețin astăzi puterea în Ungaria față de milioanele de conaționali ai celor din România, aceasta va fi fost atunci nevoită a trece, *umbrăncită*, propriu zis, de altă parte decât de partea Austro-Ungariei.

Bineînțeles, noi luăm ipoteza pe care o pune autorul „studii” din „Pester Lloyd” și pe care o arată, desigur în bună cunoștință de cauză, drept indemn din care pornește în realitate ideea, propunerea, reclamarea stăruitoare și îndârjită, a „fortificării Ardealului”, din partea atâtor stridente voci maghiare.

În intenția, și poate în iluzia acelora cari o cer, ea are să însemneze, în cele din urmă, trunchierea de veci a solidarității naționale, românești și prin respingerea definitivă a României de către alianța puterilor centrale, dobândirea, însăfârșit, a mâinei absolut libere pentru zdrobirea, cu orice preț și prin orice mijloace, a încăpăținatului neam al valahilor din regatul Ungariei.

Căci dacă o astfel de mână absolut liberă

n'au încă acești conducători isteți și povățuitori înțelepți ai nației maghiare, este — sau cel puțin așa vor fi socotind și își vor fi zicând dânsii — pentru că interesul păstrării prieteniei regatului român pentru alianța puterilor centrale — el și numai el — reclamă slăbirea șuruburilor ucigătoare.

Odată România respinsă din această poziție a ei, totul va fi zis, — chestiunea existenței Românilor din regatul Ungariei va deveni o chestiune de timp, și încă de foarte scurt timp... Deci — înainte cu politica aceasta, și succesul are să fie garantat!

Socoteala n'ar fi ea proastă, — decât că are un cusur: Ea nu calculează cu toate necunoscutele ce ar trebui să fie cuprinse în ecuațiunea de rezolvat. Mai sunt câteva, lăsate pe din afară, — uitate sau neglijate, — și e păcat de ele... Dar, despre acestea, vom mai vorbi.

Frații pentru frați. Primim scrisoarea: Onorate domnule Director! Cu cea mai mare mulțămire sufletească viu a Vă anunța că în seara de 25 Mai st. vechiu a. c. am dat o serbare în sala de revizie a Gării Burdujeni, din al cărei produs să se ajute martirii și ziarul ce conduceți.

Serbarea am pus-o sub patronajul dlui Romulus Bersan și Gheorghe Buznea, șefi de stație și vamă din localitate. Venitul neto cred că va fi de 300 coroane, — zic cred, deoarece subscrisul am fost însărcinat cu aranjarea serbării și cu partea tehnică teatrală. — Reușita materială se datorește dlor șefi de servicii notați mai sus și dlor Ilie Bunescu, taxator vamal și Teodor Nicolescu, declarant la C. F. R. cari nu au cruțat nici o oboesală stăruind în distribuirea biletelor, — lucru de altfel foarte anevoios, într'un centru mic ca Burdujeni, populat în majoritate din Evrei. Reușita morală revine în primul loc d-soarei L. Sporniak o cântăreată de valoare, care nu a pregetat un moment când a fost vorba să ne sprijine. Merită mulțămiri și dl Simionescu dirigintele școlii din Burdujeni, care împreună cu corul școlii a dat concursul serbării. Toți ceilalți interpreți ai rolurilor din piese, au fost cum nu se poate mai bine fiind bisati și aplaudați. Un moment delirant a fost când corul școlii și cu cel al diletanților artiști, au cântat „Deșteaptă-te Române” cu care s'a încheiat actul final al piesei. Procesul verbal al veniturilor și cheltuielilor vi se va trimite împreună cu suma rămasă neto, după încheierea socotelilor. — *Correspondent E. B.*

Acum, că-l vedeam după atâta vreme, îl priveam cu oarecare mirare. Era tot zdravăn și lat în spete, dar mi se părea mai puțin înalt. Ochii lui scânteiau în acelaș foc neastâmpărat, cum li știam pe vremuri.

— Ai venit, frate Mihăilă, să faci și tu examen?

El mă privi, cu un aer de împotrivire.

— Examen? Eu nu trebuie să fac examen. Eu am două clase gimnaziale. Dar am adus pe oamenii din sat, cu domnu părintele și cu dascălu.

Apoi adause, mai încet, dar fără să-și ascundă mândria: „Eu is primarul satului...”

Aflai, că-i lipsia certificatul din clasa a II-a și grăbirăm împreună la cancelaria directorală, să i-l dau.

Pe drum îmi povesti, că e gazdă bună, ceteste gazete; e primar de șasă ani și că are trei copii. S'a însurat târziu, căci s'a „repezit” și până la America, unde a făcut niște creștari, să descure năcazurile, ce rămaseră după bătrânul, fie-iertat...

— Am, domnule, o fetiță mai mărișoară și trei feciori, ca trei bulgări. Pe toți trei îi aduc în gimnaziu. Care va învăța mai bine, îl fac popă ori dascăl, dar și ceilalți doi trebuie să isprăvească cel puțin patru clase gimnaziale. N'or avea ei lipsă de prea multă învățătură, dar tot le prinde bine... Văd eu de pe mine, că n'am făcut decât două clase și cetesc toate gazetele

dela domnu părinte și pricep tot ce stă scris în ele! D'apoi să fi făcut patru, că aș trage deget cu dascălu!

— Și, zi, frate Mihăilă, mai știi tu vr'o vorbă latinească.

— Cum să nu știu!

— Ia spune ceva.

El spuse, fără greș:

— Tango, tetigi, tactum.

— Vezi, cât ești de învățat, tu știi ce va să zică „tango”.

— Da, știu, am cetit de acest joc domnesc, și m'am gândit atunci: „Vezi măi Mihăilă, tot e bine, că ai mirosit și tu o leacă de latinească...”

Apoi am mai prins câte o vorbă dela domnu părinte, că dumniului, una-două, o dă pe latine... Spune că în vremea veche învățau mai mult latinește!

Prietenul meu s'a dus, după-ce și-a împăturat frumos certificatul și l'a vârat în șerpar.

Mi-a făgăduit, că la toamnă vine cu băiatul cel mai mare, apoi cu ceilalți, și că îi stâlcește în bătai, dacă nu vor isprăvi batâr patru clase liceale.

Privind în urma lui, am rămas cu convingerea, că acest țaran e cea mai vie dovadă, că studiul celor câteva clase inferioare — fie numai două-trei chiar — e o necesitate simțită și de oamenii noștri, cu școală mai puțină.

Mi-am adus aminte, în aceeaș vreme de bu-

nul obicei al Sașilor (ierțe-mă, domnul politician, care protestează împotriva comparației cu Sașii!) cari au și în cel din urmă sat câțiva țărani, cari după-ce au isprăvit câteva clase liceale, se întorc frumusețea la coarțele plugului, la mica boltiță sau cărciumă a tatălui din sat, și continuă opera începută de bătrâni, cu îndoite puteri și sorți de izbândă. Cele câteva clase ce le-au terminat — uneo-ori chiar liceul întreg — le deschid o altă perspectivă de viață și le dau posibilitatea de a intra în legături directe cu lumea străină, — marile firme comerciale și industriale, de cari țărâtimea noastră habar nu are.

Nu e de lipsă, ca toate mediocritățile, cari au făcut câteva clase de liceu să fie susținute și împinse cu puterea pe cariere intelectuale. Foarte adese nu-i slujesc nici puterile minții și nici căpătuiala de acasă — și rămân — în procente din ce în ce mai îngrijorătoare — niște necăpătuiți, augmentând numărul proletariatului nostru intelectual, care e unul dintre neajunsurile cele mai importante, cu cari vom avea să dăm față, în viitorul cel mai apropiat.

Cei silitori și destoinici să treacă înainte. Cei mijlocii și mai cu puțină atragere pentru carte să se oprească la jumătatea drumului, să se reîntoarcă la vatra părintească din sat, împăturând cu multă dragoste certificatul despre absolvirea câtorva ani de liceu, și păstrându-l în fundul lăzii, unde bătrânii obișnuiau să ascundă hârtiile de cinci și de zece.

Tiszaeștii, nu dr. Vaida, au avut legături cu panslavii!

— Gerovszky despre dr. Alexandru Vaida. —

Traducem după originalul nemțesc „*Scrisoarea deschisă către contele Tisza*”, trimisă de doctorul Roman Gerovszky ziarului „Az Est”, însă publicată de acesta numai în rezumat. Noi o dăm întreagă. E interesantă și ca un document omenesc în ce privește psihologia familiei Tisza. — Red.

Excelență!

Abia de câteva zile am aflat, din ziare, că d-v. ați tăbărit asupra mea și asupra fraților mei deținută la Cernăuți acum-a șase luni. Prilej de tăbărire V-a dat o polemică cu deputatul român Dr. Voevod-Vajda.

Politica nu e meseria mea, și nu prea mă atîșez în public. În momentele acestea însă eu sunt în familia noastră singurul, care se bucură de libertate deplină. Astfel e datorința mea morală, să mă apăr cu toată tăria de acuzele, ce ați ridicat în contra mea și în contra fraților mei, în parlamentul ungar.

Cetesc în „*Neue Freie Presse*”, ediția de seară 24 April: „*La deschiderea ședinței contele Tisza ceru voie, să arate pe ce își întemeiază atacurile împotriva deputatului Vaida, pentru raporturile nu prea încântătoare cu panslaviiștii. Am la mine o cartă de vizită... Nu știu, dacă mai e nevoie să informez onorata cameră asupra lui Dr. Roman Gerovszky, și asupra fraților Gerovszky. Ori cine a urmărit cu atenție mișcarea panslavistă îi cunoaște îndeajuns pe domniile acestia. Doi dintre ei, Alexandru și George mi se pare, trăesc în Austria. Al treilea, Roman Gerovszky, petrece iarna în Petersburg, iar vara în Karlsbad. Cei dintâi sunt, azi în arest preventiv, fiind dați în judecată pentru agitație panslavistă, îndreptată în contra statului. Înainte vreme însă au agitat în modul cel mai volnic și dușmănos în contra Monarhiei, etc.*”

Aș vrea întâi ca să resping acuza ce privește agitația volnică (?) și dușmănoasă, pentru care îi luați la răspundere pe frații mei.

Aș dori, dle conte, să-ți aduc aminte, că o afirmațiune similară a tatălui dumitale, primul ministru Coloman Tisza a fost deplin combătută la timpul său dela locurile competente într-un caz analog, atât în întregime cât și în amănuntele ei. Tatăl dumitale a adresat în anul 1882 o scrisoare către judecătoria din Lemberg,

Revenirea lor la coarnele plugului sau la altă meserie părintească — departe de a însemna o rușine — e un câștig real și cunoscut, ce le-au adunat în trei-patru ani de liceu și vor ridica mult deasupra semenilor lor, cari până ieri-alaltăieri nu știau să silabisească o gazetă și nu erau în stare să-și scrie măcar numele, ci își puneau numai degetul pe crucea făcută de părintele sau notarul satului, când luau vr'un împrumut la bancă, ori cumpărau o bucată de pământ.

Nu; instrucția țăranilor noștri nu se poate mărgini numai la clasele primare, cari (până acum aproape) ne-au hărăzit o așa sumedenie de analfabeți.

Țăranii noștri, cari își duc copiii la liceu, să-i crească dacă văd că ostenele lor vor avea roade.

Dacă nu, să nu-i oprească dela întâiul an de școală, ci să-i lase acolo măcar doi-trei ani, căci cunoștințele ce și le va aduna băiatul în acest interval, înseamnă — pentru mediul în care va trăi — un tezaur adevărat, un imbold mai mult, ca ei să crească viitoarele generații mai îngrijit, conform condițiilor schimbate ale vremilor, cari chiamă la o nouă viață chiar și păturile cele mai de jos, cari până acum dormitau într'un somn vecin cu moartea...

în care a dat o descriere caracterului bunicului meu mort, consilierul Dobrovzsky. Aceasta scri-soare a fost citită în cursul faimosului proces de trădare, care e cunoscut sub numirea de procesul Olgei Grabar, în care însă a fost judecat mai cu seamă bunicul meu, care ocupa în acea vreme un înalt post în serviciul politic și făcuse monarhiei servicii prețioase. Circumstanța din urmă nu l-a putut apăra pe cunoscutul bărbat de stat și patriotul austriac sincer împotriva denunțurilor, iar în fruntea denunțatorilor era tatăl dumitale, primul ministru ungar Coloman Tisza.

Din vorbirea de apărare a bunicului meu doresc să redau verbal numai acel pasaj, care se referă la tatăl dumitale și la familia Tisza precum și denunțarea amintită mai sus (v. procesul verbal stenografiat al procesului Olga Grabar, Lemberg, institutul Staurop.) „Dar e un lucru curios”, a spus bunicul meu, „când trebuie să o spun că activitatea mea în aceasta perioadă (1853—60 — nota subscrișului) a fost așa de însemnată, încât tatăl actualului ministru de interne (bunicul contelui Ștefan Tisza. — Nota subscrișului), cu prilejul unei adunări a proprietarilor și comunelor părtașe, convocată de mine la Salonta, s'a sculat bolnav din pat, pentru ca să facă la adresa mea declarația, că a venit, pentru ca față de activitatea mea să-și exprime respectul său.

„Dacă aș avea lipsă de un martore pentru aceasta activitate a mea, dacă n'aș avea documente, martorele cel mai bun mi-ar fi actualul d. prim-ministru Coloman Tisza, (tatăl contelui Ștefan Tisza. — Nota subscrișului), care a trimis scrisoarea din chestie (adecă denunțul amintit mai sus, în care bunicul a fost acuzat de agitație antipatriotică. — Nota subscrișului), dacă ar fi ascultat sub jurământ, comparând declarația mult stimatului d. tată și atingerea fiului cu mine — fiul fostului domn ministru de interne, — apoi declarația acestuia despre caracterul meu ca om și funcționar în cursul sesiunii dietale din 1861 și 1865 și răspunsul lui amical din scrisoarea adresată mie cam acum 2 ani, precum și conversația ce a avut loc curând după aceea între mine și el cu scrisoare citată în actul de acuză de față și dacă mai țau în socotință caracterul acestui om, pe care-l cunosc de aproape 30 de ani, aș fi presupus despre el că are păreri politice curioase, poate chiar și ambiția de a domni, dar nici când că ar fi capabil de o astfel de faptă necinstită, — de abia pot crede că d. prim-ministru a citit-o.

Puteți vedea că „scrisoarea” tatălui dumitale, primul ministru Coloman Tisza, are o asemănare grozavă cu colomnă.

Ar fi deci dle conte, mai cu cale, dacă d-ta ai aștepta mai întâi cercetarea pornită împotriva fratelui meu, ca apoi să-ți spu judecata asupra activității noastre.

Impotriva monarhiei, după cum afirmi d-ta, frații mei nici când n'au „agitat”. Ei au pășit numai împotriva Dumitale și împotriva regimului pe care îl reprezintă. D-ta însă, dle conte, nu ești identic cu monarhia. Deși d-ta ești foarte mândru, totuși nu poți spune nici măcar, pentru ca să parafrazezi un dicton faimos:

„Ungaria sum eu”. În tot cazul economia tiszaistă sub care Ungaria suferă foarte greu, a găsit o imitare în timpul din urmă și în Austria, mai cu seamă în Bucovina. La îndemnul guvernului ungar, drepturile asigurate populației în constituție, sunt în Bucovina călcate în picioare. Impotriva acestora a pășit de fapt foarte aspru fratele meu d. Alexis Gerovszky în ziarul redactat de el „*Russkaja Prawda*”. Dar aceasta n'a fost o agitație împotriva monarhiei, ci în interesul monarhiei, pe care el ar dori să o vadă guvernată în chip liberal și tolerant. El

n'a pretins nimic mai mult decât respectarea legilor din partea organelor de guvernare. Ce ironie a sorții!

Ungaria era privită mai înainte ca o țară a libertății. D-ta dle conte, ești protestant, părinții d-tale au fost tot protestanți.

Protestanții maghiari și-au apărât deodată cu Rușii și Românii greco-ortodoxi din Ungaria libertatea credinței lor împotriva năvălirii catolicismului răsboinic. Dar actualul conte Tisza se pretează ca un înfocat anteluptător al clericalismului roman și un mare inchișitor față de populațiunea greco-ortodoxă (procesul din Sighetul Marmăției).

Mai spuneți apoi, că raporturile mele cu Dr. Vaida, au fost „intime”. Aci am să Vă declar atât:

Dr. Vaida face medicină în Karlsbad, așa cum fac și eu. Fiind amândoi medici, ne-am întâlnit din când în când. Discutam cu deosebire chestii de profesie, și ici-colea ne avântam și în povești despre politică. Ce anume povesteam, n'ar avea înțeles să înșir aci. Ajunge să Vă declar, că teme ilegale nu am discutat nici când. Vaida nu e singurul medic, a cărui cunoștință o făcusem în Karlsbad. Chiar și din Ungaria mai cunosc un medic, de confesiune israelită, cu care mă am deodreptul bine. Cu acesta am vorbit mult despre politică, și m-am declarat foarte sincer asupra stărilor semiaziate, provocate de d-v. în Ungaria. Ascund cu voia numele acestui medic, nu cumva să-l lăsați să simtă urmările. Mi-e teamă, că o să-i atribuiți intenții de a uni, împreună cu mine, Maramurășul cu Rusia...

Precum vedeți, raporturile mele cu Dr. Vaida nu sunt nici decât intime.

Dar fiind vorba de raporturi intime, voi reproduce la acest loc, cuvânt de cuvânt, scrisoarea tatălui Dvoastră, către moșul meu, scrisoare pomenită de consilierul Dobrovzsky în vorbirea-l de apărare. Iată-o:

„Frate dragă! M'al întrebat, în 10 Iulie, când s'ar putea să ne întâlnim. Află deci, că în 16 Iulie sunt la Budapesta, unde am putea sta de vorbă, pe ori ce vreme. Al tău prieten. Ujhely, 12 Iulie 1878. Coloman Tisza”.

Despre ce au povestit dânsul, despre planurile făcute moșului meu din partea tatălui Dv. o să vorbim, când ni se va da ocazie. Am să Vă împărtășesc și câteva date interesante, despre informatorul-sef al Dv. în „chestii panslave”, despre Duliskovits. Deocamdată ajunge.

Va să zică nu Dr. Vaida, ci familia Dv. a susținut legături „intime” cu „panslaviiștii”, bineînțeles numai câtă vreme au putut să le fie de folos. Moșul Dv., domnule conte, s'a sculat chiar și din pat, cu toate că era rău bolnav, numai ca să poată saluta pe un „panslavist”, atunci când acesta era la cărmă. (V. discursul de apărare al bunicului meu). Pe urmă, când moșul meu căzu dela putere, Coloman Tisza, asemenea lui Iuda, l-a părăsit și l-a dat pe mâna judecătorilor.

Deși între moșul meu, și între naționaliiștii maghiari era o uriașă deosebire de vederi, dânsul vorbea totdeauna cu cea mai mare simțăminte despre personalitățile marcante din anii revoluției, bunăoară despre generalul Görgey. Nici consilierul von Dobrovzsky, nici alt membru al familiei noastre, nu au profesat ura în contra națiunii maghiare. Deși toți trei frații crescuserăm în un ținut al Ungariei, unde nu se aude vorbă maghiară, fratele meu Alexandru, astăzi în arest pe urma intrigelor guvernului maghiar, învățase limba maghiară, din curată simpatie pentru Maghiari. C-e frumos și nobil în Ungaria, știm și noi prețui. Disprețuim însă pe acei epigoni ai revoluției, la cari le umblă gura mereu despre libertate, iar când ajung la putere, fac, ca toți cei de altă credință, să fie proscrisi.

St.-Petersburg, 29 Maiu 1914.

Dr. Roman Gerovszky.

Revizuirea la senat. După cum ni se anunță: Cu alegerea efectuată la colegiul al doilea de senat — scâzând balotagțiile în număr de 7 — tabloul se prezintă astfel: 77 naționali-liberali, 20 conservatori, 9 conservatori-democrați revizionisti, 3 independenți. În total sunt 87 de revizionisti, 20 de conservatori și 2 independenți.

Cu asemenea majorități, revizuirea se poate considera de pe acum fapt împlinit și, odată cu înfăptuirea ei, înfăptuirea unei Români noi.

RĂSPUNSUL LUI TISZA. Ni se comunică din Blaj, că primul-ministru contele Tisza a răspuns în scrisoare particulară, adresată dlui Dr. Iuliu Maniu, la depeșa de protestare trimisă ministrului de Interne în contra spargerii adunării populare dela Alba-Iulia. Cuprinsul scrisorilor nu se poate ști, dar nici că ne interesează. Ne mulțumim cu ironia situației: răspunde primul-ministru, la depeșa trimisă ministrului de Interne. Pe semne în actualul guvern nu s'a mai făcut împărțirea după rezorturi. Există un singur rezort: rezortul Tisza...

Până când tot „Mangra?” „Seara” din București, probabil cu intenție ca să facă rău guvernului, publică al doilea articol din bălăcăriile vicarului tras la răspundere de Academia Română, care în acele momente, avea să simbolizeze conștiința omenească și românească. Frazele cunoscute din vorbirea de cortezie dela Ceica... Tot ce e nou, este **destălnul** că Eugen Brote lucra, încă în 1897 la „Tribuna Poporului” pentru „moderare” și **scuza** că el, vicarul, nu acum când a fost ales deputat guvernamental a tradat partidul național, ci încă în anul 1900, când (și **pentru** că, adăogăm noi) a fost ales vicar la Oradea... Înregistrăm și aceste lamentabile apărări numai ca niște mostre de cinism. „Afacerea” Mangra, cum îi zice ziarul bucureștean, pentru noi s'a încheiat cu sentința de escludere pronunțată de Academie. Sentința e inapelabilă, nu vrei să înțelegi sârmane Ahasver? Și ce dureros de comic: tocmai la obștea românească apelează...

Dr. Iustin Marșieu. Un nume cu simpatie pomenit și până acum în luptele noastre din congreție, pentru parlament, și pe orice teren al vieții românești. Ceiace ne dă prilej a-l pomeni la acest loc, este însă un moment nou: invidiabilul rol de censor al moravurilor publice, avut în procesul Hámory, ale cărui valuri se largesc acum peste întreaga țară. Oricine ia asupra sa curățirea grajdurilor lui Augias, ce este azi viața publică din Ungaria, săvârșește o muncă herculeană. Procesul, sau mai corect „afacerea” Hámory a fost o muncă de acest fel. Apărătorul, prefăcut în acuzator, și acuzatorul prefăcut în acuzat, — iată sinteza faimoasei afaceri. Indoită muncă se cerea apărătorului-acuzator, care îndrăznește să ridice vâlul de pe un colț al putredel... Danemarce... când te gândești că el este un „periculos element neîmpăcat” detestat de atotputernicul contele Tisza, prim și ultim ministru, iar acuzatul este — vorba lui, adesea repetată, — un „exponent al ideii” și un ostaș din tabăra atotputernicului. Grație opiniei publice dreptatea a învins totuși. Talentul și energia „valahului” a ieșit iarăși biruitoare, ca de atâtea ori în viață, asupra terorismului desfășurat de coruptul potentat maghiar, la spatele căruia stă întreaga putere de stat. Grație opiniei publice, zicem, înțelegând curtea cu jurati, nu tribunul... În sfârșit, aceasta opinie publică maghiară a răsunat ea însăși ușurată, par'că i s'ar fi luat o peatră de pe inimă. Stă acum și privește uluită la coșmarul zdrențuit; la falsificatorul și defraudantul fost membru în toate juriile de onoare și director de bancă; la deputatul guvernamental proprietar de ziar opozițional-coșutist; la milionarul răsturnător de alți potenți prin bani de-ai cortezilor, înfocat patriot cu toate prilejurile. Asta a fost idolul nostru? De asta ne-am lăsat noi terorizați atât amar de vreme? — Dr. Iustin Marșieu primește felicitări din toată țara pentru felul iscusit și dărz cum purta firele procesului. Ne asociem și noi, felicitanților, cu inima întreagă, văzând în verdictul juraților, descătușați de teroarea șovinistă, o rază

din marele reveriment ce va să vie, în viața noastră publică.

Frații Gerovszky. Evadarea fraților Gerovszky, din închisoarea austriacă și adăpostirea lor în Rusia nu este un eveniment care să poată ocupa coloane întregi din ziarele noastre. El ne deșteaptă totuși un gând dureros. Ne amintește de scăparea, și adăpostirea probabil tot în Rusia, alui Catarov și Abramov, atentatorii dela Dobriin. Mâna contelui Bobrinszky care înainte de atentat se întorsese acasă prin București, mâna Rusiei deci, s'a întins protectoare asupra făptuitorilor din Cernăuți: frații Gerovszky, Catarov, și Abramov. Un fel de spaimă ne cuprinde, gândindu-ne la aceasta mână, față de care țeara noastră, Monarhia noastră, stă neputincioasă. Din Cernăuți, dacă servesc interese rusești, se pot săvârși atentate, din Cernăuți, dacă ești rus, chiar zăvorit să fii, poți ieși ori când la plimbări cu automobilul. Se ține de Rusia Cernăuțul?

Importanța vizitei dela Konopisch. „Neue Freie Presse” scrie despre importanța vizitei împăratului Wilhelm la Konopisch: Pagubă, că contele Montecuccoli nu poate să fie deosebită în Konopisch. În cazul acesta s'ar fi întâlnit doi bărbați, cari ambii sunt creatori, în fața împăratului Wilhelm și a mostenitorului de tron austro-ungar, cari sunt de acord, că o flotă puternică azi neapărat e necesară. Porturile dela Fiume și Triest, precum și litoralul adriatic și Dalmația sunt din foarte multe părți dorite, iar drumul spre Marea adriatică e prea amenințat, încât flotei noastre îi revine azi o importanță ca nici când mai înainte.

Stabilim adevărul.

— Discursul dlui Dr. Vlad. —

Aceia cărora le place să caute instituțiile și abnormitățile medievale viețuind și azi sub masca modernă, ușor vor găsi o enormă asemănare între comitatele noastre și vestitele „Raubritternest”-uri din veacul al XIV.

Doar comitatele noastre, aceste „ziduri de apărare a constituționalismului unguresc” sunt adevărate cuiburi, de unde — cum a observat și d. Vaida — câteva familii exersează de o mie de ani cel mai urât absolutism cel mai revoltător despotism. E lucru pe deplin cunoscut felul administrației diriguite de comitate, și toți, cari au avut nenorocirea să aibă daraveri cu domniile comitatelor noastre, știu bine, că colecțiile legilor stau obduse de praful centimetric, neatins, pe dulapele oficiilor, absolut disconsiderate de fibrăul sau alspanul, care nu le-a răsfolt de când e și care are o singură lege: „salus publica”, modelată din caz în caz, potrivit intereselor clasei sau națiunii privilegiate.

De aceea nici nu ne mai mirăm de ilegalitățile și — să-i spunem pe nume — de prostiile izvorite din acest spirit strâmt de junkeri degenerați.

Nu ne mirăm, dacă cutare pretoraș zelos infundă la pedepse în alegătorii valachi, în țărani, cari au făcut ceva peste voia proprietarului ungur, soful de vânat a fibrăului.

Și e lucru știut, că înzadar cauți dreptatea apelând pe la forul al doilea. Alspanul nu-și desaveuează scumpul său subaltern. Mai bine pereant... valachi.

Un ministru însă trebuie să-și perie hainele înainte de a sta în fotoliul purpurii. Mai ales dacă l'a dus calea carierii sale de-a lungul administrației, unde vrând-nevrând s-au legat de el păcatele spiritului de acolo. Trebuie să fie o deosebire între ministrul, care în fața țării și a lumii, din locul cu cea mai mare răspundere stabilește felul cum s'au petrecut faptele și își formulează hotărârea — și între solgăbirăul din cutare sat infundat a cărui hotărâre rămâne între cei patru pereți dedați cu felul acesta de dreptate și între oamenii, cari cunoscând nemijlocit faptele, îi știu cumpeni doza de adevăr ce cuprinde.

Ministrul de interne Sándor János, cu răspunsul lui dat recent unei interpelări, a dovedit însă, că a dus cu sine până la poziția ce o are azi pulberea ce s'a legat de el în nobilul comitat al Târnavei mici și nu a ținut să-și puie la soare puțin atila în care a intrat aerul mucegăit a Raubritternestului milenar.

Nu putem face altă constatare acum, când cetim acel răspuns de ministru, bazat pe o stare faptică cu totul falsă. Nu vrem să învinuim pe ministrul de interne Sándor János, că el a pervertit adevărul, ci constatăm numai, că înainte de a-și spune cuvântul — antiqum more — nu a ținut să se informeze serios despre cele înșplate, ci s'a mulțumit cu rapoartele oficioase ale administrației, ale cărei păcate le cunoaște și care chiar în cazurile de față are interes să prezinte lucrurile în lumină falsă, ca să mântuiască pielea acelor slujbași în-călcători de legi, cari au provocat întâmplările din Alba-Iulia și din Blaj.

În fața lumii, protestăm împotriva acestei pervertiri a adevărului, și împotriva celor spuse de d. ministru de interne Sándor János în ședința din 5 Iunie a parlamentului unguresc și stabilim următoarele adevăruri:

1. Ofițerul de jandarmi, dela care a primit d. ministru informație, contrar afirmației sale ulterioare nu a fost de față la adunarea din Alba-Iulia. Pe vremea adunării el se găsea într-o cafenea, pe când adunarea s'a ținut în liber. El nu a putut auzi vorbirile ținute și mai ales nu a putut stabili agitație în vorbiri din motivul apropiat că nu știe un cuvânt românește — după cum a recunoscut-o singur.

2. Deasemenea nu a fost de față la adunare nici celalalt informator al dlui ministru: primarul Roșca. Acest domn și-a făcut apariția numai la provocarea primită dela ofițerul de jandarmi. Fapt deasemenea recunoscut de dsa, chiar în vorbele cu cari a disolvat adunarea. Indată după apariție, acest primar a și disolvat întrunirea.

3. Nu corespunde adevărului, că d. Dr. Vlad ar fi zis: „Fraților guvernul de față își bate cu adevărat joc de legea electorală, porcărie, blăstămăție, infamie. Nici nu l'a putut face cu privire la noi la Români cu mai mare blăstămăție și impertinență. Până acum a trebuit să fim Unguri dar nu peste mult va veni mântuitorul, atunci ve-ți scăpa de Unguri. Noi suntem în majoritate; dacă socotim la un loc Slovacia, Sașii, Jidani, Sârbii și Ungurii, tot noi suntem în majoritate: noi vom învinge. Aceea ne trebuie ca aici să fie limba română limba oficioasă”.

4. Delegatul autorității, Dergán, care a fost de față dela început, și care știe românește, nu a făcut nici o obiecțiune, negăsind nici urmă de agitație în vorbirile oratorilor.

5. Adunarea a fost disolvată, abia a început Dr. Vlad să vorbească. Nu a vorbit nici cinci minute. În timpul acesta ar fi zis propozițiile agitatorice pentru cari a fost disolvată adunarea. Decât aceasta e o imposibilitate, o invenție. Fiindcă, presupunând că a zis Dr. Vlad de fapt lucrurile incriminate și presupunând că le-ar fi zis chiar la începutul vorbirii sale — ar fi lipsit chiar timpul fizic să se pună în mișcare întreg aparatul care a disolvat adunarea. Ar fi lipsit timpul necesar, ca dela spunerea vorbelor incriminate până la disolvare să se facă operațiunea: să primească ofițerul de jandarmi din cafenea raport despre agitație, — să trimită om după șeful poliției, — să trimită om la casa orașului la primar, — să informeze acești oameni politici și primar, — aceștia să se transporte în cafenea la ofițerul de jandarmi, — aici să se sfătuiască, — să iee hotărâri, — în urmă să vie la fața locului să disolve adunarea. Toate semnele arată, că dacă nu a fost hotărât disolvarea încă înainte de începerea ei, au hotărât să o disolve în decursul vorbirilor dlor Teculescu, Mihali sau Vaida. Iar în vorbirile acestora nu se excepționează nimic.

Cu privire la cazul steagului din Blaj constatăm următoarele:

1. În turnul bisericii din Blaj nici când nu a fost arborat stindardul României. Cu ocazia din chestiune, făptuitorii necunoscuți (în cari mulți bănuiesc, răzimați pe motive, agenți provocători) au arborat un steag prezentând culorile neamului românesc din Ungaria, la cari culorile noi totdeauna am ținut și dela a căror recunoaștere oficioasă nu am fost străini nici unii ministrii unguri — sigur în schimbul unui preț neacceptabil.

2. Când jandarmeria a depărtat steagul, în piața Blajului nu mai era nici o „multime”. Doar jandarmii au fost împrăștiați înainte cu bătai și arestări cetățenii, cari fără să facă vre-o demonstrație priveau tăcuți stindardul sau își vedeau de trebi. În urmăre nu au putut „protesta” împotriva îndepărtării steagului, care a fost îndepărtat cu învoirea și la îndrumarea autorităților bisericești.

3. Autorităților și jandarmeriei din Blaj dela cari a primit d. ministru informațiile îi poate sta în interes o asemenea prezentare a întâmplărilor,

acum, când cetim
oe o stare faptică
uim pe ministrul
pervertit adevă-
te de a-și spune
ținut să se infor-
ate, ci s'a multu-
administrației, ale
lar în cazurile de
rurile în lumină
celor slujbași în-
intâmplărilor din

ria acestei per-
celor spuse de d.
în sesiunea din 5
i stabilim urmă-

care a primit d.
ației sale ulter-
a din Alba-Iulia.
într-o cafeana,
r. El nu a putut
nu a putut sta-
apropiat că nu
cum a recunos-

la adunare nici
primarul Roș-
numai la provo-
darmii. Fapt de-
r în vorbele cu
upă apariție, a-

d. Dr. Vlad ar
și bate cu ade-
cărre, blăstămă-
u privire la noi
ție și imperti-
Unguri dar nu
nici ve-ți scăpa
te; dacă socot-
l, Sârbii și Un-
: noi vom în-
e limba română

care a fost de
este, nu a făcut
mă de agitație

a început Dr.
ctici minute. În
gitorice pen-
Decât aceasta
ă, presupunând
incriminate și
începutul vor-
fizic să se
e a disolvat a-
ca dela spune-
solvarea să se
ul de jandarmi
— să trimită
ă om la casa
acești oameni
transporte în
nici să se sfâ-
rmă să vie la
oate semele
solvarea încă
ă o disolve în
l, Mihali sau
excepționează

Blaj consta-

ând nu a fost
azia din che-
l mulți bănu-
cători) au ar-
amului româ-
totdeauna am
icioasă nu au
— sigur în

agul, în piața
". Doar jan-
bătă și are-
demonstrare
eau de trebi.
potrlva înde-
at în involrea
ești.
In Blaj dela
fi poate sta
intâmplărilor,

chiar pentru contrabalansarea protestelor și ară-
tărilor ce s'au făcut împotriva lor, în urma pur-
tării lor ilegale dela această ocaziune.

Acesta e starea faptică adevărată față de cea
stabilită cu atâta ușurință de d. ministru de interne
Sándor János, exclusiv pe baza informațiilor admi-
nistrației și a jandarmeriei.

Aceste sunt fapte, cari se pot dovedi, nu
cu rapoarte jandarmeriei și de slujbași intere-
sați — ci cu mil de martori, cari au fost de față
la cele întâmplare și nu au nici un interes să al-
tereze adevărul.

Din aceste mii de oameni să fi ascultat d. mi-
nistru câțiva înainte de a „stabilii faptele” în plin
parlament și înainte de a formula prin stabilirea lor
necorectă acuze grave.

După cât vedem, ne va fi dată ocazia să sta-
bilitim adevărul în fața judecătorilor, cu sutele și
mille de martori drepti, neinflunțați de nime-
nea.

Suntem de credința tare, că justiția ne va da
drept și nu va fi cuprinsă de peșinginea administra-
ției nemeșești din comitate, a cărei spirit păcătos
a străbătut, vedem, până la locurile cu cea mai
mare responsabilitate.

Intrevederea dela Constanța.

— Vocl de presă. —

Astăzi e la ordinea zilei întrevederea dela
Constanța dintre regele Carol al României și
Țarul Nicolae al Rusiei. Acestei întrevederi
cercurile diplomatice străine îi atribuie o deo-
sebită importanță politică. Dovadă articolele
ce apar în această chestie zilnic în presa mon-
dială. Reproducem deocamdată câteva frag-
mente din zărele mai noi, în special
din zărele maghiare, cari în numerele recente
se ocupă la loc de frunte cu întrevederea dela
Constanța.

„Világ” (radical).

„Regele Carol a trecut de 70 ani. Cap lu-
minat, minunat craniu de Hohenzollern, care
din vazalul sultanului iată, a ajuns o autoritate,
la care se duce și țarul tuturor Rușilor. Bis-
marck l'a trimis Românilor zâmbind și îndoi-
du-se de viitorul lui, monarhia și Italia deopotri-
vă nu au voit să-l recunoască, iar sultanul
nu l'a primit nici de vazal. Și astăzi singur al
lui e tronul cel mai solid din Balcani, al lui e
singurul tron în Balcani care nu se clatină,
care nu e asediat de ura furioasă a poporului.
Astăzi regele Carol schimbă sărut prietensc cu
țarul Nicolae II, ca ieri împăratul Wilhelm II,
li felicită pentru pacea dela București și abia
un an: principele de Wied a putut ajunge re-
gele Albaniei numai pentru că El a voit așa, și
dacă va rămânea pe tronul Albaniei, poate să-i
multumească numai puternicului său unchiu,
regelui Carol. Principele balcanic batjocurit
odinioară, astăzi păsește cu mândrie regală pe
bordul yachtului, care-l aduce pe țar în țara lui.
...Oare cu ce sentimente îl va întâmpina bă-
trânul și înțeleptul rege al României pe țarul
Rusiei? Își va aduce aminte oare că Alexandru
II, nu a voit să-l recunoască? Își va aduce a-
minte oare cu câtă disperare îi implora ajutor
marele duce Nicolae în 1877, când eroismul lui
Osman pașa amenința oștile rusești cu sfârș-
mare completă sub Plevna? — De sigur își va
aduce aminte că numai dorobanții lui opincari
au spălat cinstea armiei rusești, că fără el Ru-
șii niciodată nu ajungeau până la San-Stefano.
Dar își va mai aduce aminte și de răpirea Basa-
rabiei... Va mai ști că după aceea aproape întot-
deauna Rusia a stat împotriva intereselor țării
lui... Regele Carol le știe toate acestea foarte
bine. Capul lui de prusiuc cu judecată cumpă-
nită și curată nu s'a îmbătat de iluzii când la

cea de a 35-a aniversare a luptei dela Plevna
a primit bastonul de mareșal al armatei ru-
sești. Cumintența lui Hohenzollern nu a fost
alterată când nepotul lui, viitorul moștenitor de
tron a fost primit cu onoruri în Tarscoie-Selo,
nici nu s'a extaziat la acea probabilitate splen-
didă, că nepotul său va lua în căsătorie pe fiica
puternicului țar. Regele Carol știe bine că in-
dependența României ar cădea, tronul dinastiei
lui s'ar nimici, când într'un eventual mare răș-
boi Rusia ar ieși învingătoare. Mai cunoaște și
recunoștința Romanovilor... Dar astăzi poporul
face politica și regele Carol nu se împotrivesc
poporului...

Intrevederea dela Constanța înseamnă că
noi trebuie să reformăm legea de apărare a
fării, și să înființăm alte cinci corpuri de ar-
mată. Intrevederea dela Constanța înseamnă
că tripla alianță și-a frânt aripa dela sud, că în
momentul decisiv armata românească nu va fi
cu noi, ci împotriva noastră, că sovinișmul bu-
cureștean își întoarce privirea dela Basarabia
spre Ardeal. Intrevederea dela Constanța în-
seamnă că politica externă a monarhiei a dat
faliment, iar cea internă trebuie schimbată...
Contele Berchtold de trei ani de zile nu a făcut
o singură declarație, în care să nu-i fi făcut
curte României. Contele Tisza de mai bine de
un an propovăduiește cu sîrguința unui misio-
nar alianța germano-maghiaro-română față de
pericolul rusesc. În politica noastră de națio-
nalitate a început un curent nou care, deși nu
oficial, totuși a pornit sub presiunea opiniei pu-
bliche românești.

Intrevederea dela Constanța e un eveni-
ment politic de importanță capitală. După ea
poate alta va fi poziția monarhiei și poate în
lupta diplomatică a triplei alianțe cu tripla an-
tanță se va deschide un nou capitol în urma
sărutului regelui Carol cu țarul Rusiei. În orice
caz situația nouă va fi în detrimentul monar-
hiei, care va trebui să recruteze încă 10 mii
de feciori din cauza întrevederii dela Con-
stanța”.

„Az Ujság” (guvernamental).

„... Nu o credem serioasă acea părere, ca
și când guvernului român nu i-ar fi pe plac a-
ceastă vizită și că și-ar vedea pericolitate inte-
reșele din partea noastră. E absolut sigur că
această întrevedere mai mult a dorit-o Româ-
nia oficială, decât politica lui Sasonow. Dar Ro-
mânia nu are de ce să se teamă și de ce să se
rușineze. România nici până acum nu a fost
legată prin amor sincer la tripla alianță; că
noi am avut credință în ea o dovedește faptul
că am lăsat-o să-și urmeze politica. România
știe foarte bine că interesele cari au mânăto
spre noi îi stau și acum la dispoziție să se ser-
vească de ele, împotriva tuturor curentelor din
public și naționale dela noi. Prefacerile din
Balcani cu atât mai vârtos au scos la iveală a-
ceste interese, cu cât importanța României s'a
ridicat. Prin urmare nu ne-am aștepta ca la
Constanța politica rusească să o covârșească
pe a noastră.”

„Budapesti Hirlap” (guvernamental).

„...Ca România să iasă din poziția ei de
zeci de ani — cu monarhia împotriva Rusiei
— pentru aceasta într'adevăr se cerea vizita
familiei imperiale rusești. Altcum nu putea fi
scoasă. Pe de altă parte guvernul din Peters-
burg a nemerit și momentul psihologic: națio-
nea română (nu poporul muncitor, care nu are
de a face cu aceasta, ci lumea oficială) atunci
trebuia orbită cu pompa rusească, când sufle-
tele erau și dealcum îmbătate de mândrie du-
pă o victorie câștigată cu ușurință.

...Dacă va avea prinsoare întâlnirea dela
Constanța, atunci negreșit va începe o orien-
tare nouă în politica europeană. Nou curent își
va afirma puterea fatală. În viitorul apropiat o
România nouă va face o politică nouă, dar nu-
mai pe timp scurt, căci presiunea giganticului

șarpe slav o va înăbuși. Dar politicienii români
nu văd așa departe...

Europa să fie numai atentă la împrietenirea
căruntului Hohenzollern cu Romanow-ul palid.
Să ia în seamă îmbrățișarea și ciocnirea paha-
relor de șampanie dela Constanța. Aci se în-
tâlnesc două națiuni cari au făcut oprimarea
sistematică, cari batjocuresc mereu demnitatea
omenească, cari impilează fără milă pe supuși
și s'au jurat că vor fi surde când cei oprimați
se vaietă. Una ne bârfește pe noi și acasă îi ține
în jug pe Ciangăi și Bulgari, cealaltă propo-
văduiește pacea și ațită grozavele rășboai.

După obiceiurile vechi regele Carol se va
săruta cu țarul Nicolae. Acest sărut sintetizează
morala politicii de guvernare românească și
rusească. Salutăm pe acești frați în frumosul
port românesc!”

„Neue Freie Presse”

Într'un articol publicat dela corespondentul
său din București scrie: Bărbaților politici de
aici, cari au urmărit cu ochi ageri și o price-
pere pătrunzătoare mersul evenimentelor și
cari în urma legăturilor lor pot arunca o pri-
vire și după culisele diplomației, nu le-a scă-
pat din vedere legătura ce există între vizita
lui Talaat Bey la Livadia și între cea de mai
târziu la București, și ei bănuiesc, că în con-
versațiile ce vor avea loc în curând între Sa-
sonow și bărbații de stat români chestia Dar-
danelor va avea un rol important. Rusia tinde
de sigur spre o înțelegere cu Turcia și Româ-
nia privitor la strămtorile maritime, de ce na-
tură să fie aceasta înțelegere, de sine înțeles
nu se poate defini. Dar e vorbă ca la întreve-
derea dela Constanța să se rezolve o altă
chestie cu mult mai importantă, o chestie dela
care nu depinde numai raporturile în viitor din-
tre Austro-Ungaria și România, ci care e de o
importanță determinată pentru pacea Europei”.

„Pester Loyd”

scrie că cercurile diplomatice din Viena pri-
vesc vizita țarului la Constanța ca un act de
curtuozie, care e o urmare a vizitei regelui
Carol, făcută cu câțiva ani înainte la curtea ru-
sească și a recentei vizite a moștenitorului de
tron principele Ferdinand. De sine înțeles nu e
exclus, ba e chiar probabil că cu prilejul între-
vederii se va încerca o apropiere politică a
celor două țări. În cercurile din Viena se crede
însă că diplomația rusească, dacă va încerca
această apropiere, ar fi condusă de intenția ca
să părăsească directivele politicii de pace euro-
peană.

„Actlunea”.

Vizita țarului în România nu produce neli-
niște la Viena. În cercurile informate se afir-
mă că România, cu toată prietenia atât de ne-
așteptată a Rusiei, nu va devia dela politica sa
anterioară. Guvernul român nu se va lega de
Rusia, deși se știe că sunt oarecare elemente
rusofile în cabinetul român. Puterea politicii
României rezidă în independența ei și nimeni
nu crede că regele Carol va renunța la această
independență în schimbul unor promisiuni fan-
tastice din partea Rusiei. La Viena se știe că
în unele cercuri dela curtea română se mani-
festa tot mai mult tendința unei apropieri
strânse între România și Rusia, regele Carol
însă nu se lasă a fi influențat de aceste cu-
rente.

Principele Ferdinand a declarat mai acum
un an la Berlin că România nu-și va schimba
direcția sa politică.

(„Actiunea” e organ conservator.)

„Minerva”

scrie în vederea vizitei țarului: De sigur nu se
află între noi nime care să nu se bucure de a-
ceastă vizită și fără îndoială noi avem destule
motive pentru aceasta. Ar fi însă greșit, ca din
această vizită să tragem concluzia că s'ar plă-

Corecte (propise) pentru examene, dic-
tando și caligrafie. 100 bucăți

Cor. 1 20. Pentru porto să se adauge separat 30 fl.

Aviz școlar — Iskolai értesítő

legat à 30 fl. bucata.

De vânzare la: „**Librăria Concordia**”, Arad, Deák-Ferencz 20.

nui o nouă orientare a politicii noastre externe. Dacă România și-a păstrat până acum independența, cu atât mai mult și-o va păstra de aci înainte, fiind situația ei acum mai tare în toate privințele. România nu s'a folosit de bunăvoința Germaniei și Austriei pentru ca să jignească Rusia în interesele ei și nu se va folosi nici de bunăvoința Rusiei pentru ca să jignească Austria, ci a considerat și va considera și în viitor, intru cât depinde dela voința ei, ca să fie atât cu una cât și cu cealaltă în raporturi bune.

Din camera ungară.

(Prin telefon). În ședința de azi a camerei d. Dr. Ștefan Pop a înaintat o interpelație în chestia adunării populare din Bălgrad, disolvată fără motiv de autoritate. D. Dr. Pop a pus ministrului de interne 12 întrebări. Intre altele a cerut:

Să se ancheteze faptul, cine a răstălmăcit discursul dlui Dr. Vlad, și de ce s'a făcut atât de tendențios raportul?

Să se dea ordin autorităților, ca dreptul de întrunire, redus la minim, să fie respectat.

Să se introducă procedură disciplinară în contra primarului Roșca și în contra jandarmilor. Impotriva celui dintâi, de altfel, s'a făcut arătare din partea Românilor, pentru abuz de putere oficială, în temeiul paragrafului 475.

Locotenentul de jandarmi trebuie luat la răspundere, pentru că a cerut disolvarea adunării, cu amenințarea, că dacă primarul nu va dizolva adunarea, are s'o facă el.

Ministrul de interne Sándor János, a răspuns între altele, că adunări se țin pretutindeni, în țară, dar numai Români se plâng; că el e dator să dea crezare rapoartelor oficiale; că Dr. Vlad aproape cu siguranță a spus cuvintele cu pricina; că s'a pornit cercetare în contra lui Vlad, pentru agitație în contra națiunii maghiare; că Români ar fi liniștiți dacă nu ar fi cine să-i agite fără sufler. D. Dr. Ștefan Pop ia din nou cuvântul, respingând răspunsul ministrului.

Ministrul de interne declară din nou, că nu va regula dreptul de întrunire, deoarece atunci ar putea fi exploatat din partea naționalităților... (impississima verba!) Dr. St. Pop vrea să ia cuvântul în chestia tricolorului de pe catedrala din Blaj. Camera nu-i dă voie. La intervenția ministrului de interne, i se acordă totuși cuvântul. Dr. St. Pop spune că roș-galben-vânt este tricolorul orașelor ardelen. Ministrul de interne răspunde: tricolorul acela îl înalță Români numai atunci, când vreau să demonstreze împotriva „ideii de stat național maghiar”.

În ședința de azi au fost înaintate trei proiecte de lege cu privire la statificarea administrației. Conform acestora, funcționarii dela comitat (vice-comitei asemenea) vor fi numiți din minister, având ca ajutor organe autonome. Dreptul de rezistență rămâne.

Cercul de competență al comisiei administrative se lărgeste. Ședințele comunale se casează și se instituie în locul lor comitete cercuale, în frunte cu pretorele, și cu membrii aleși în parte. (Proiectul crede că cei aleși vor putea covârși....) Se mai înființează și postul de jude de tablă, la fiecare comitat câte unul.

Dreptul limbilor nemaghiare se răpește aproape cu desăvârșire!! De acum se va putea vorbi românește numai în fața autorităților și comitetelor cercuale!! (Stirea aceasta ni se pare de necrezut. Vom cerceta adevărul și vom reveni asupra chestiei).

INFORMAȚIUNI.

Un ovreu către dr. Vlad.

Ziarul evreo-maghiar „Pesti Hirlap” publică în numărul de Miercuri, o scrisoare deschisă a unui jidan veritabil și în consecință mare patriot, către d. Dr. Aurel Vlad. Răspunsul acesta se bazează pe o mistificare tendențioasă a presei maghiare, care raportând despre adunarea populară dela Alba-Iulia printre altele spunea că dl Dr. Vlad în discursul său ar fi zis că și jidanii sunt cu noi în lupta ce o ducem cu Maghiarii. Această informație eronată a jignit în sentimentele-i patriotice pe poporul ales, care acum prin glasul unuia oarecare Rigagno (parcă-i din Africa!) se apără prin publicitate. O reproducem numai pentru ca să se evidențieze odată mai mult cine fac pe patrioții sovini în țara aceasta pestriță. Deci să urmeze la acest loc al „ciudățeniilor” — pe care titlu autorul rubricii nu vrea să ni-l cedeze, decât excepțional, cum făcuse cu articolul lui Pataky:

„La renumita adunare populară dela Alba-Iulia, despre care abia acum primim amănunte și la care dta ai purtat cuvântul dle Vlad, printre altele ai spus că în lupta împotriva Maghiarilor, dvoastră Valahii nu sunteți izolați. Ai spus dta, dle Vlad, că Maghiarii sunt în minoritate disparentă, pentru că față de ei stau Valahii, Slovaci, Sârbi, Sașii, Rutenii și... jidanii.

Dacă aș avea chef de glumit te-aș întreba, dle Vlad, unde i-ai lăsat pe Tigani? Pentru că deja ne-am obișnuit noi jidanii în pomelnice de acestea să-i vedem pe Tigani în locul penultim și cei din urmă pe jidanii. Dar nu am chef de glumit prin urmare trec la miezul chestiei, adică la afirmația dta că împotriva Maghiarilor stă majoritatea formată din Valahi, Slovaci, etc. și... jidanii.

Cum ai îndrăznit, dle Vlad, să-i pui pe jidani sub o căciulă cu Valahii și ceilalți? Mai întâi de toate: noi nu suntem naționalitate și niciodată nu vom fi, cu atât mai puțin de plăcerea dvoastră; al doilea: noi avem sentimente maghiare chiar de pe când nu aveam drepturi în țara aceasta.

Cunosc bine istoria jidanilor din Ungaria, dle Vlad, dar o cunosc și a Valahilor. Cu alte cuvinte, prea stimată dle Vlad, să fie adevărat că jidanii din Ardeal au stat toți alături de Horea și Cloșca, când aceștia s'au răscolit împotriva ordinii; că Valahii lui Iancu și Axentie au fost în parte jidani, că la Sântămăș au luptat și sângerat împreună cu Sârbi și multe mii de jidani, că Slovaci sefului Hurban au fost jidani și că Jelașiei a fost sprijinit de jidani cu bani și sânge? Că majoritatea acuzaților din procesul memorandului au fost jidani, că printre atentatorii dela Moftinul-mic — cari au izulțat pe un pret neapărat numai pentru că era ungar — au fost și jidani, pe cari i-a osândit tribunalul din Sătmăr; că în comitetul, ori ce e, al dvoastră, cu care a pactat contele Tisza, nu sunt numai Vlazi și Braniști, ci și Weissbergeri și Buchsbaumi? Să fie adevărat dle Vlad?

În schimb în 1848—49 să nu se fi aflat nici un jidan — nu zic zeci de mii — care să se fi înrolat la honvezi; rabinul din Păpa care, aprins de sentimente patriotice maghiare, i-a însuflit pe jidani, nici să nu fi existat; Brachfeld din Budapesta fără de care un regiment de husari rămânea pe jos, să fie oare numai figură închipuită, erou din povești? Iar Haynau, p. st. dle Vlad, să fie aruncat oare asupra jidanilor din O-Buda 2 milioane și jumătate despăgubire de răboiu, pentru că ar fi ținut cu dvoastră împotriva Ungurilor și pe lângă „imperătu”?

Deci dacă ar fi așa p. st. dle Vlad și dacă dta ai afla în istoria de opt secole a jidanilor din Ungaria numai un singur caz, înțelege bre dle Vlad, numai un singur caz când vre-un jidan să fi agitat împotriva patriei lui maghiare și să se fi răscolit împotriva maghiarimii, atunci — lăsând la o parte că fantezia dta ar face din acel unul vre-o zece mii — atunci nu mi-ar păsa, vorbește. Dar nu poți ști un singur caz; nu poți numi nici un jidan care pe Iancu, ori Hurban, ori — ca să vorbim de actualitate — pe popa din Sisești l'ar fi servit. Prin urmare cum cutezi dta, să vorbești de jidani, dle Vlad?!

Așa dar te desfidem să vorbești despre noi ca și când am face parte din majoritatea(?) dta care-i împotriva maghiarimii. Noi jidanii din Ungaria — suntem vre-o 900.000, ori am și ajuns milionul — totdeauna vom lupta cu Maghiarii împotriva dvoastră. Vom lupta și atunci când Ungurii nu ar fi în minoritate numai pe hârtia dvoastră răbdurie, dar și în realitate. Aceasta am face-o și atunci când am ști că ne așteaptă pieire sigură și moarte înșutită!

Cunoști dta „Talpra Magyar”? Refrenul acestuia e: ne jurăm, ne jurăm că nu mai răbdăm. Astfel ne jurăm și noi jidanii, că nu vom fi nici Slovaci, nici Ruteni,

nici Sârbi, cu atât mai puțin Valahi. Suntem Unguri, vom fi și rămânem și dvoastră Vlazi și Pop-Cicloesții măcar să trăiți o mie de ani, totdeauna veți vedea jidanul în fața voastră și nu lângă voi. Niciodată, dle Vlad, înțelege bre! În limba dta „nics odâte”.

Acestea și le scriu, dle Vlad, pentru că după Alba-Iulia va fi adunare populară și în Brașov. Pofteste numai de spune și acolo că jidanii sunt cu Valahii! — Rigagno”.

Acum are cuvântul d. Vlad!.

Arad, 12 Iunie 1914.

Mersul vremii. Institutul meteorologic anunță: schimbarea temperaturii, în unele locuri ploii cu turturi.

Prognostic telegrafic: vreme moale. Temperatura la amiază a fost: 20.4 C.

Un nou proces de agitație împotriva „Poporului Român”. Azi colegul nostru de redacție, d. Constantin Savu, redactorul responsabil al „Românului” și „Poporului Român”, a fost ascultat din partea judecătorului de instrucție din Oradea-mare relativ la poezia „Alurările Ungurilor” reproducă dintr-un ziar din România și publicată în numărul dela 17 Aprilie 1913 a foii săptămânale „Poporul Român”, incriminată pe motiv de „agitație” împotriva statului „unitar național maghiar”.

Judecătorul de instrucție a dres obicinuțul proces verbal după care d. C. Savu a părăsit biroul procuraturii din Oradea pentru că în cursul să fie trimis pentru câteva luni de „recreare” la — Seghedin.

Din România. A. S. R. principele Carol va sosi Sâmbătă la Constanța, venind direct din Berlin, în vederea vizitei familiei imperiale a Rusiei.

— În vederea vizitei țarului au sosit la Constanța reg. 33 Tulcea, 5 roșiori din Silistra și bat. 9 vânători din Balic. Trupele sunt concentrate în tabăra dela Anadolchioi.

— I. P. S. S. mitropolitul Pimen al Moldovei va pleca Vineri seara la Constanța pentru a asista la primirea țarului Rusiei.

— Societatea Scriitorilor Români, a luat hotărârea ca, cu prilejul serbărilor artistice și populare pe cari le organizează în capitală să comemoreze aniversarea de 25 de ani a morții lui Eminescu. Se lucrează acum la întocmirea unui program care va stârni admirații unanime în întreaga țară.

— Atașaii militari ai Austro-Ungariei și Italiei au făcut o vizită aerodromului Cotroceni, venind în automobil, împreună cu dl locot. aviator Cantacuzino. Dl căpitan Popovici Andrei, directorul aerodromului, a dat explicații vizitatorilor.

— M. S. regele Carol a semnat decretul prin care se amnestiază toți concediații și rezerviștii români, nesupuși la viza, dezertori, omiși sau nesupuși la ordinele de chemare, cari în momentul când s'a declarat mobilizarea armatei române n'au putut răspunde la ordinul de mobilizare, fiind întrebuințați de către armata bulgară și cari la înapoierea lor în comunele de reședință, acestea au fost ocupate, iar astăzi fac parte din teritoriul anexat. Pentru a se bucura de această favoare, amnestiații trebuie să dovedească că erau stabiliți în teritoriul anexat și că din împrejurări independente de voința lor n'au făcut la timp cererile cuvenite pentru a fi amnestiați.

Suveranii români la Constanța. Ieri la orele 11 dimineața, regele împreună cu dnii Al. Constantinescu, ministru al domeniilor, d. Panaitescu, directorul siguranței, Luca Oancea, prefectul județului și Virgil Andronescu, primarul orașului Constanța, a vizitat spitalul comunal, unde a fost primit de dnii Dr. Sadoveanu, Dr. Rusovici și Dr. Bărzănescu. Regele a vizitat sala de operație, salonul femeilor și salonul operațiilor, rămânând cât se poate de mulțumit și felicitând pe domni doctori. În urmă a trecut la spitalul militar al corpului 5 unde a fost întâmpinat de Dr. colonel medic șef. A vizitat saloanele bolnavilor rămânând și aci mulțumit. De aci a fost la marea lucrare de consolidare a malurilor Mării Negre, unde d. ing. Grigorescu, antreprenor și d. primar Andronescu au dat toate explicațiile prezentându-se planurile.

Suntem Unguri, și Pop-Cicloestii na veți vedea jil. Niciodată, dle odâte”.

crucă după Alba- gov. Pofteste nu- u Valahii! — Ri.

Junie 1914. **Prologie anunță:** locuri plii cu oale. 0.4 C.

mpotriva „Po- nu de redacție, responsabil al”, a fost ascu- instrucție din Alurările Un- în România și lie 1913 a foii scriimată pe atului „unitar

es obicinutul avu a părăsit ntruca în cu- luni de „re-

le Carol va d direct din imperiale a

sosit la Con- din Silistra și le sunt con- oi.

en al Moldo- stanța pentru

ni, a luat ho- rtistice și po- pitală să co- i a morții lui ocumirea unu unanime în

decretul prin și rezerviștii ri, omiși sau ri în momen- armatei ro- nul de mobi- armata bul- comunele de e, iar astăzi tru a se bu- și trebuie să atorul anexat de voința lor e pentru a fi

Ieri la orele inii Al. Con- , d. Panai- Ţancea, pre- cu, primarul lul comunal, doveanu, Dr. ele a vizitat și salonul o- multămit și mă a trecut e a fost în- A vizitat sa- multămit. De lidare a ma- Grigorescu, cu au dat planurile.

Regele și regina au fost după amiază la sa- tul Anadalcioiu unde a avut loc o serbare șco- lară la care elevii liceului au executat foarte bi- ne mișcări de ordine iar elevii școlii normale jocuri de oină, cu multă măiestrie, toți sub pri- ceputa conducere a dlui Constantinescu, pro- fesorul de gimnastică.

Grave excese antigrecești în Bulgaria. Du- pă cum se anunță din Sofia, Luni după amiază, o mulțime de vre-o 15.000 de oameni în frunte cu refugiații macedoneni au pătruns în biserica grecească de aci și în școala de lângă biserică, de asemeni grecească, ocupându-le pe amân- două. Inscripțiile grecești au fost șterse, căr- țile religioase grecești au fost distruse, fiind în- locuite cu cărți bulgărești. O mulțime imensă a asistat la slujba oficiată în bulgărește.

Plenipotentiarii Greciei a protestat împo- triva acestor vandalisme, cerând în același timp sprijinul plenipotentiariilor Rusiei și Franței. Miș- carea se întinde în întreaga Bulgaria. Toate bi- sericile grecești sunt ocupate de mulțime. La Varna s'a oficiat un Te-Deum în fosta biserică grecească, actualmente numită sf. Metodiu și Ciril. Tuturor bisericilor ocupate de Bulgari li se schimbă numele. Biserica grecească din Sofia a fost numită sf. Boris. Vandalismele se întind și asupra particularilor. O cafenea grecească a fost devastată. După cum se anunță mai re- cent guvernul bulgar a declarat că-l va face responsabil pentru excesele aceste pe prefectul poliției, pe care dealtfel l-a și amovat din pos- tul său. Reprezentantul Greciei a cerut dela guvernul bulgar despăgubire și retrocedarea școlilor și bisericilor grecești. Poliția a arestat pe mai mulți excedenți.

Trenul fulger oprește la un metru! Zilele trecute expresul venind dela Paris a intrat cu o viteză de 90 km. pe oră în stația Le Nans, unde urma să treacă fără oprire. Deodată meca- nicul observă cu groază că expresul de Brest venea din partea opusă cu o viteză 85 km. pe oră. O ciocnire părea inevitabilă și pasagerii începură să scoată țipete de spaimă, când meca- nicul expresului de Brest răsturnă vaporii, frână bruscă și reuși să oprească convoiul la un metru distanță de celălalt convoi, evitând o groaznică catastrofă.

„Societatea pentru literatura și cultura ro- mână” din Cernăuți a invitat trupa de teatru românească „Petru Liciu” să dea o serie de re- prezentatii teatrale prin centrele românești din Bucovina. În ziua de 30 Mai, artiștii acestei tru- pe, sub conducerea dlui Belcot, vor pleca în acest scop, în Bucovina. Repertoriul a fost al- cătuit din următoarele piese: Răzvan și Vidra, Hamlet, Păpușile, Deputatul tatei, La Turnu Mă- gurele, Nobădăile Cleopatrei, La telefon.

Figurația și corurile vor fi ținute de mem- brii societăților „Junimea” și „Armonia”. Prima reprezentatie va avea loc în Cernăuți, Dumii- necă 1 Iunie, când se va juca Răzvan și Vidra. Această trupă continuă opera începută de defunctul Petre Liciu, nemuritorul artist și bun român.

Turneul trupel Antonescu. De un caracter distinctiv și informativ sunt impresiile adunate în volumul „Când loci teatru românesc în țara ungurească” de ziaristul Leonard Paukerow, impresii și icoane din turneul trupei Victor Antonescu. În cele 17 orașe pe unde a dat repre- zentatii această companie dramatică din România, — autorul cărții în chestiune, care a însoțit trupa pretu- tinentul, în calitate de organizator al turneului, — a as- sistat la spectacolul de pe scenă și la spectacolul din sală, și încântat de frumusețea sufletului românesc din Ardeal, Bănat, Sătmăr și Bihor, dsa aduce un cald o- magiu frunțasilor mișcării politice și culturale române din aceste ținuturi. În același op, d. Paukerow mai face portrete reușite ale actualilor și foștilor deputați ro- mâni, iar impresiile sale despre cele văzute și auzite, le însoțește cu numeroase ilustrații în text. O atențiune deosebită merită și capitolul final al acestei cărți, în care se tratează cu competență problema cea mai ac- tuală a „Societății pentru fond de teatru român”: Cre- larea unei trupe ambulante.

Cetitorii noștri cari vreau să-și procure această lu- crare (prețul ei e 2 cor.) o află la toate librăriile româ- nești sau la autor: *Budapesta, Elemér utca 16.*

Sufragetele engleze bătute crunt de popu- lație. Sufragetele din Londra au provocat în zilele trecute o serie de noi scandaluri. În bi-

serica din Bompton, mai multe sufragete au fă- cut sgomot în timpul serviciului divin. Mulți- mea din biserică a tăbărât asupra sufragetelor, luându-se la bătaie. În învălmășeală sufragetele s'au ales aproape toate cu hainele sfâșiate. Mul- țimea le-a urmărit și pe stradă până ce a in- tervenit poliția, arestând pe sufragete. În a- același timp un alt grup de sufragete a provocat un scandal în catedrala Westminster, unde se adunase un mare număr de credincioși spre a asculta predica preotului Vaughan. Și aci s'au petrecut aceleași scene. Sufragetele bătute au fugit aproape numai în cămașă. S'a remarcat că printre sufragete erau multe doamne foarte elegante. În Hydepark mulțimea a tăbărât cu bastoanele asupra sufragetelor, cari voiau să țină o întrunire.

Avocat nou. Ni se scrie: D. Dr. Valer Ghibu din Sibiu a depus cu succes deplin examenul combinat de jude și avocat înaintea comisii- nei cenzurătoare din Mureșoșorheiu. Felicită- rile noastre.

În atenția medicilor noștri. Ni se scrie: Cu 15 Iunie n. devine un post de medic secundar vacant la secțiunea chirurgicală în spitalul din Fiume. Postul îl pot ocupa și practicanții, cari încă n'au diplomă. Ar fi de dorit ca postul a- cеста să-l ocupe vre-un Român. Rugările să se trimită direcțiunii. — Dr. Cosma.

x Atragem atențiunea on. cetitori asupra inseratului **Haydeker és Kasper** apărut în nu- mărul nostru de azi.

x **Babos Béla** fabricant de instrumente mu- zicale în Sibiu a lansat un pretcurent elegant. Execuție cu specialitate, prețuri ieftine. În con- secință ține concurență cu pretcurenturile din capitală. Publicul găsește totfel de instru- mente muzicale în pretcurentul lui Babos.

x **Institutul diagnostic al Dr.-ului Kozmúta** (aflător în Budapesta VIII. Mária u. 30, la imediată apropiere de clinica centrală. Casă privată cu grădina. Telefon urban József 42 08) e unicul institut în Ungaria, care se ocupă exclusiv cu constatarea diferitelor morhuri mai grele și complicate ca: **boale interne, de rinichi, de piept, venerice, urologice, boale femeiești și de copil etc.** Institutul pe lângă instalațiile și laboratoarele me- dicali mai are și 10 camere mobilate pentru pacienți **deci foarte acomodat pentru publicul din provincie.** Pen- tru boalele de piept și venerice institutul are secții se- parate.

Deslășiri și amănunte dă cu plăcere direcțiunea in- stitutului. Ko 2149.

x **În atențiunea bolnavilor! Balsamul Mitt- telmann pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, înțucierea scaunului, du- rurile de cap, cărceii de stomac, arderea de sto- mac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3-ori la zi, înainte de mâncare, câte-o lin- gură cafea. Prețul 2 coroane. Pregătește și ex- pediază: Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhíd-u. (MI 1621)**

Ultima oră.

Situația în Albania.

Durazzo. — După știrile sosite azi Achmed Bey a cucerit dela răsculați Tirana. El va pleca cu 2000 de oameni spre Sijak, unde răsculații încep să se concentreze din nou.

Viena. — După știrile sosite din Durazzo guvernul albanez a adresat ultimul răsculaților provocându-i să depună armele până mâine Sămbătă, căci în caz contrar se va ordona ata- cul împotriva lor din toate părțile.

Misiunea lui Murad pașa în România.

București. — Prințepile Wilhelm al Alba- niei l'a trimis pe fostul guvernor al Scutarilor, Murad pașa, cu o misiune specială la regele Car- ol. El a fost în audiență particulară la moște- nitorul de tron prințepile Ferdinand și a plecat azi la Constanța, unde se va prezenta în au- diență la regele Carol pentru ca să-i înmăneze scrisoarea prințepelui Albaniei. Murad pașa e unchiul lui Essad pașa, dar după evenimentele din urmă e un dușman al acestuia și un credin- cios al pricipelui Wilhelm.

Încordarea greco-turcă.

Atena. — Opinia publică grecească e foarte agitată din cauza noilor perzeuțiuni a Gre- cilor din Turcia. Guvernul grecesc a adresat o notă foarte energică Porții din cauza acestor perzeuțiuni. Opinia publică greacă cere ca gu- vernul grecesc să întreprindă cea mai energică împotrivire Turciei.

Constantinopol. — Reprezentantul Greciei ar fi declarat Porții că în cazul când trupelor otomane li-ar succede să pătrundă în orașul Aivalis, aceasta ar provoca cele mai gra- ve urmări și ar constrânge Grecia să ia măsuri serioase.

Călătoria contelui Tisza la Viena.

Budapesta. — Primul ministru ungar con- tele Ștefan Tisza a plecat azi seara la Viena, pentru ca să se prezinte mâine înainte de a- meazi în audiență la monarhul. Primul ministru se va întoarce la Budapesta mâine seară.

Împăratul Wilhelm în România.

București. — Corespondentul ziarului „Neue Freie Presse” a fost asigurat din sursă bine- informată că împăratul Wilhelm va călători în tot cazul în anul acesta în România. Împăratul german va face această vizită pe la începutul lui August și va fi 3 zile oaspele familiei regale române.

Demisia noului guvern francez.

Paris. — În ședința de azi a camerei depu- tatul Dalimier a înaintat o propunere privitor la ordinea de zi. Guvernul s'a exprimat împotriva propunerii și a făcut chestie de încredere din vo- tarea ei. Camera a votat propunerea lui Dalimier cu 306 voturi pro și 262 voturi contra. Gu- vernul rămânând în minoritate, toți miniștrii au părăsit imediat sala de ședință și s'au dus în Elyseu prezentându-și cu toții președintelui Poincaré dimisia.

Războiul greco-turc iminent.

Atena. — Războiul între Grecia și Turcia nu se crede că se mai poate evita. Neavând Gre- cia și Turcia granițe comune războiul se va da pe mare și luând în considerare că flota gre- cească e superioară celei turcești se speră că va fi de o scurtă durată.

Greva generală din Italia.

Milano. — Deși s'a hotărât ieri încetarea grevei, peste noapte au avut loc ciocniri sân- geroase, din care cauză ministrul de război a luat măsuri pentru mobilizarea armatei și în caz de lipsă va declara starea de asediu în orașele Ravenna, Imola și Bologna.

BOONONIE

Bursa de cereale din Budapesta.

(După 50 kgr.)

— 12 Iunie.

Grâu pe Octomvrie	cor. 13.04
Grâu pe Aprilie 1915	13.23
Secară pe Octomvrie	9.45
Ovăș pe Octomvrie	8.06
Porumb pe Mai	7.73
Porumb pe Iulie	7.87
Porumb pe Mai 1915	7.44

POȘTA REDACTIEI.

I. S. Cluj. Nu s'ar putea formula mai scurt și mai rece punctele de acuză? Cauza e de mare interes ro- mânăesc, dar totuși nu obșteșc.

P. Budapesta. Vai Impacienți mai sunteți băieții din ziua de azi! — De-ați fi atât de grăbiți sunteți la trimisul unei lucrări, pe cât de grăbiți sunteți la aștepta- rea publicării, am putea scoate un ziar ideal... Să ne mai scriți, dealtfel. Ai un frumos și vîoi stîl românesc.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Zaharie Moga, B.-Diószeg. Am primit 18.80 cor. în abonament până la 30 Sept. a. c.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Noutăți literare și muzicale

De vânzare la: „Librăria Concordia” Arad, str. Deák-Ferenc nr. 20.

N. Iorga. Portul popular românesc. Lecție ținută la Cursurile de vară. Cu mai multe ilustrațiuni. Cor. —75.

N. Iorga. Să părăsim ortodoxia? Cor. —60.
„ ” Pagini despre Basarabia de astăzi. Cor. 1.50.

N. Iorga. Mănăstirea Hurezului. Desvoltarea și viața ei. Cor. —75.

N. Iorga. România, vecinii săi și chestiunea orientului. Cor. 1.25.

N. Iorga. Basarabia noastră. Scrisă după 100 de ani dela răpirea ei de către Ruși. 2.—.

N. Iorga. Chestiunea Dunării (Istorie a Europei răsăritene în legătură cu această chestie.) Lecții ținute la Școala de Răsboiu. Cor. 5.—

N. Iorga. Chestiunea Rinului. Cor. 5.—.

„ ” O geneologie a Basarabilor (Insemnări critice). Cor. —20.

Enescu Stâlpeni. **Proverbe și maxime indiene.** Traducere în versuri cu note explicative culese din literatura indiană, precedată de o schiță asupra poporului indian și literaturii lui, cu o prefață de A. C. Cuza. Cor. 1.—.

Gr. G. Petrov. Poveste, traducere din rușește. Prețul Cor. —50.

G. Asachi. I. Eliade Rădulescu. C. Bălăcescu și A. Donici. **Fabule alese.** Cor. —40.

Pr. Seb. Părvulescu. **Biserica noastră națională în raport cu celelalte confesiuni.** —50.

C. Dion. **Rotul bisericii în viața noastră națională.** Părerii exprimate în conferințele pastorale din Botosani. Cor. —40.

G. Coatu-Cerna. **Momente vitejești.** Schițe din timpul războiului. Cor. —50.

Maria Maorodin. **Poezii (din hârtiile unel moarte).** Cu o prefață de N. Iorga. Cor. —75.

D. N. Ciotari. **Calea Robilor.** Cor. 1.50.

Maurice Maeterlinck. **Ciclul morții.** (Interior. Oaspele nepoftit. Orbii). Trei drame traduse de A. T. Stamatiad. Cor. 1.25.

Legea nouă despre alegerea deputaților. Indrumări pentru poporul român. Cor. —50.

Noua lege pentru alegerea deputaților. În-vățătură și indemnuri pentru sătenii noștri. Cor. —20.

Dr. A. Sădean, profesor. **Date nouă despre Gheorghe Lazăr.** Cu o ilustrațiune. Cor. 1.—.

Dr. A. Sădean, profesor. **Apostolatul primilor profesori al preparandei noastre.** Cor. —60.

Selma Lagerlöf. **Legendele lui Isus Hristos.** Trad. autorizată după original de D. N. Clotari. Cor. 1.—.

Stefan Bodiu, profesor. **„Plevna Internă”.** Cor. —40.

Pr. I. C. Beldie. **La cislă.** Cor. —30.

I. E. Torouțiu. **Românii și clasa intelectuală din Bucovina.** Notițe statistice. Cor. 1.—.

N. Iorga. **Trei drame.** Cor. 2.—.

„ ” **Mihai Viteazul.** (Schiță de poem dramatic.) Cor. 1.—.

N. Iorga. **Les Roumains et le nouvel état de choses en Orient.** Cor. —50.

Ioan Agârbiceanu: **Arhanghelli.** Roman din viața Românilor ardeleni. Prețul Cor. 3.—

Ecaterina Colonel Steriad. Buna menajeră. **Carte de bucate practică** conținând bucătăria română, franceză, germană, tot felul de prăjituri, dulceturi, înghețate precum și bucătăria vegetariană. Ediție nouă revăzută complet și ilustrată cu mai multe figuri. Prețul Cor. 5.—

Rodica. Culina. **Carte de bucate.** Prețul Cor. 3.—

Iudita Secula. **Economia de casă** întocmită după mai mulți autori. Prețul Cor. 3.—

A. Vlahuța. **Dreptate.** Nuvele. Prețul C. 2.—

M. Sadoveanu. **Priveliști Dobrogeane.** Prețul Cor. 2.—

Goethe. **Faust,** tragedie tradusă în versuri de Ion Gorun. Cor. 1.—

Victor Eftimiu. **Akim.** Tragico-comedie în trei acte. Prețul Cor. 1.25.

P. Dulfu. **Gruia lui Novac.** Epopee alcătuită din cântecele de viteză ale poporului român. Cu ilustrațiuni de A. Murnu. Prețul Cor. 1.50.

George Murnu. **Istoria Românilor din Plnd.** Vlahia mare (980—1289). Studiu istoric după izvoare bizantine. Prețul Cor. 2.—.

M. Lungianu. **Zile senine.** Prețul Cor. 1.50.

N. Bălcescu. **Istoria Românilor sub Mihai Vodă Viteazul.** Prețul Cor. 2.—.

Lamartine. **Raphael.** Traducere. Bibl. Minervei nr. 151—152. Prețul 60 fileri.

N. Iorga. **Istoria statelor balcanice** în epoca modernă. Lecții ținute la universitatea din București. Prețul Cor. 3.50.

Vasile Goldiș. **A nemzetiség kerdésrol.** Prețul Cor. 1.

Contribuțiunile istorice privitoare la trecutul Românilor de pe pământul crăiesc. Carte edată la inițiativa și sub îngrijirea dlor: Dr. I. Pusca-riu, I. Preda, Dr. L. Borcea, Dr. I. Lupas, Dr. I. Mateiu, și Dr. S. Dragomir. Prețul Cor. 4.—

Vitejile lui Mihai Vodă documente publicate de Nerva Hodos. Prețul Cor. 1.—.

Dr. Sebastian Stanca. **Pocăitii.** Studiu pentru combaterea sectei pocăitilor. Prețul Cor. 4.

I. Ghetie. **Dicționar maghiar român.** Prețul Cor. 10.—.

I. Ghetie. **Dicționar român-maghiar.** Prețul Cor. 6.—.

I. Iorga. **Chestiunea Rinului.** (Istorie a Europei apusene în legătură cu această chestie). Lecții ținute la școala de războiu. Tipărite după notele stenografice ale dlui H. Stahl, pentru folosul elevilor săi. Prețul Cor. 5.—.

Dr. Dionisie Moldovan, adv. în Sibiu. **Advocatul poporului.** Indreptar pentru poporul român. Prețul Cor. 2.50.

N. Pora. **Intre viață și moarte.** Nuvele. Prețul Cor. 2.—.

Alex. Ciura. **Folletoane,** (1907—1910). Prețul Cor. 1.60.

Eugen Revent. **Cântecul neamului.** Poezii. Prețul Cor. 2.—.

B. Katargiu. **Discursuri parlamentare.** Prețul Cor. 3.—.

A. Herz. **Bunicul.** Comedie în 3 acte. Prețul Cor. 2.—.

Erdélyi (Aradi) Victor. **Catarina Doamna noastră.** Prețul Cor. 5.—.

Erdélyi (Aradi) Victor. **A 400 éves per.** Prețul 30 fil.

Erdélyi (Aradi) Victor. **Lukács László arc-képe.** 50 fileri.

Erdélyi (Aradi) Victor. **Magyar kulturképek** Prețul 50 fil.

Erdélyi (Aradi) Victor: **A rutén skizmapör.** Cor. 1.50.

Dr. I. Drăgescu. **Pro Patria.** Povestire despre începutul și menirea neamului românesc. Prețul Cor. 3.—.

M. Sadoveanu: **Floare oțilită.** Roman. Prețul cor. 2.—

A. C. Galotescu-Neicu: **Câteva povestiri de Maupassant.** —50.

Note pentru voce și pian.

Gilbert, **Valsul Suzanei** (Suzana vals) Cor. 2.— (voce și pian)

A. Bena. Nu m'abandona. Ediția II-a. Cuvinte de Dr. A. Vasilie. Pentru o voce și pian. Cor. 1.20.

Pflügl Egon. **Farmecul valorilor** Cor. 3.—

Caudela, **Sergentul,** celebra baladă (Peneș Curcanul) Cor. 2.50 (voce și piano)

Castaldi, **La arme** Cor. 1.50

Mureșianu, **Deșteaptă-te Române** —50.

Schelet, **Ce te legeni codrule** Cor. 1.—

Rudolph, **Aseară în grădină** Cor. 1.—.

Paschill, **Cine n'are dor** Cor. 1.—

Vels, **Vezi rândunelele se duc** Cor. 1.—

Vasilii, **Freacățul zăvoiuului,** Horă Cor. 1.—

„ ” **Mai părăsit,** Idilă Cor. 1.50.

Ștefănescu, **De-aș săruta,** Cor. 1.—

Ionescu, **Ecoul Muntilor,** Cor. 1.—

Beuvais, **Dorința,** Cor. 1.25.

Stern, **Banul Mărăcine,** —50.

Album de arti și dansuri naționale Cor. 3.—

Hübisch, **Imnul Național,** Cor 1.—

A. Bena, **Uvertură națională.** Estrasul pentru pian, Cor. 2.50.

A. Bena, **Ave Maria.** Estrasul pentru pian Cor. 1.20.

C. Savu. **Dor și iubire.** Colectiune de cântece pentru cor. Cor. 2.50.

Iustin Ci. Iuga. **Cântece și plângeri.** Compoziții românești pentru canto și piano. (Conținutul: 1. Dorul de țară. 2. Trecut'a bătăi dealul. 3. Tu te duci bade sărace. 4. Frunză verde frunzuliță. 5. Cântecele haiducului. 6. Pe sub fereastră curge un riu, română). Prețul Cor. 2.—

Iustin Ci. Iuga. **Doine și cântece populare românești.** Voce și pian. II. (Conținutul: 1. Mânțe-te bade amarul. 2. Vad, val, val inimă vai. 3. Duce-m'as cu lun'n nor. 4. Lungu-l drumul Clujului. 6. Mor Mărie mor. 6. Oameni fără mintea toată solo din plesa poporală „Moise Păcurariul”. 7. Zădărnice română poporală). Prețul Cor. 2.50.

Ioan Harsia. **Poeme lirice românești** pentru piano. Vals la minor. Prețul Cor. 2.—.

L. Domide. **Insiră-te mărgărite.** Legendă de V. Alecsandri. Partea I. Op prelat de societatea pentru fond de teatru român. Partitura de pian. Prețul Cor. 5.—

Tib. Brediceanu. **La șezătoare.** Partitura pentru cânt. și piano Prețul Cor. 8.—.

Tib. Brediceanu. **Aurora.** Vals pentru piano. Prețul Cor. 2.—.

Tib. Brediceanu. **Viorele.** Vals pentru piano. Prețul Cor. 2.—.

Tib. Brediceanu. **Doine și cântece.** Pentru voce și piano, în patru caiete. Prețul unui caiet 4 coroane.

Tib. Brediceanu. **Jocuri românești** pentru piano în 4 caiete. Prețul unui caiet 4 cor.

Tib. Brediceanu. **Doine și cântece,** în 4 caiete. Prețul unui caiet Cor. 4.—.

Cuprinsul caietului I. (ed. II-a). Foale verde, foi de nuc. Cântă puil cucului. Spune, mândro, adevărat. Vai, bătăi, dragi ne-avem. Bădișor, depărțitor. Cine m'aude cântând. Bade, zău, o fi păcat. Bagă, Doamne, luna 'n nor.

Caietul II. (ed. II-a) Știi tu, bade, ce m'ai spus. Vino, bade, iar acasă. Năcăjit ca mine, nui. Floare fui, floare trecui. Cântece haiducesc. După ochi ca murele. Trageți voi boi. Cine n'are dor pe vale.

Caietul III. Pășărică mută-ți cuibul. Leagă-nă-te frunzuliță. Turturea din vale sacă. Ardemite-ai codru des. Ce vii bade târzior. Tu te duci, bade sărace. Foale verde, foale lată. Pe unde umblă doru'.

Caietul IV. Pe sub flori mă legănai. Foale verde, pup de crin. Sus în vârful dealului. Mândro, de dragostea noastră. Când treci, bade, pe la noi. Frunză verde, frunzuliță. Auzi mândro, cucu-ți cântă. S'a dus cucul de p'aci.

I. Vidu. **Moșu la drum.** Pentru voce și pian. Cor. 1.—

„ ” **Ano, Leano.** cor mixt „ 1.—

„ ” **Din șezătoare.** cor mixt cu soli „ 4.—

„ ” **Pui de lei.** cor de voci mixt „ 2.—

„ ” **Ruinăta.** Cor mixt „ 1.50

Cuprinsul caietului I. Lugojana. Măzărica. Ardeleana (ca în Banat) I. Pe picior I. Ardeleana I. Brâu I. Hora, Ardeleana (ca în Banat) II.

Caietul II. Ardeleana (ca în Banat) III. Ardeleana II. Pe picior II. Tarina. Invărtita I. De doi. Ardeleana III. Brâu II.

Caietul III. Brâu III. Hațegana. Ardeleana (ca în Banat) IV. Invărtita II. Pe picior III. Ardeleana (Abrudeana) IV. Ardeleana (ca în Banat) V. Brâu.

Caietul IV. Hora. Invărtita III. Brâu V. Pe picior IV. Din Maramurăș. Danțu. Ardeleana (ca în Banat) VI.

C. Dima. **Cântece populare românești pentru o voce cu acompaniament de pian.** Cu text român și german. Cântecele însemnate cu * numai text român.

1. Mândrulă de demult. Cor. 1.—. 2. Jelu-m'as și n'am cui. Cor. 1.30. 3. Vai mândruță dragi ne-avem. Cor. 1.—. 4. Hei, cei, măi! Cor. 1.30. 5. De-ar fi trăsniț Dumnezeu. Cor. 1.80.

6. Sub fereastra mândrei mele. Cor. 1.30. 7. O ce veste minunată. Cor. 1.—. 8. Doamne Isuse Hristoase. Cor. 1.—. 9. Leagă verde. * O inimă 'ntristată. Cor. —90. 11*. Hop, țurcă-furcă! Cor. 1.—. 12*. Clobanul. Cor. 1.30.

G. Dima. **Cântece și balade pentru o voce și pian.** Cu text român și german. 1. Dorința. Cor. 1.80. 2. De ce nu-mi vii? Cor. 1.80. 3. Peste vârfuri. Cor. 1.—. 4. Și dacă ramuri bat în geam. 5. Somnoroase păsărele. 6. Știi tu, mândro? Cor. 1.—. 7. Cântecele păstorului. Cor. 1.30. 8. Pe când soarele de vară. Cor. 1.—. 9.

lângeri. Compo-
și piano. (Con-
Trecut'a bădița
ace. 4. Frunză
haiducului. 6. Pe
omantă). Prețul

ântece populare
(Continutul: 1.
, val, val inimă
4. Lungu-l dru-
r. 6. Oameni fă-
poporală „Moise
nantă populală).

omânești pentru
or. 2.—
rite. Legendă.
premiat de so-
român. Partitura

oare. Partitura
r. 8.—
als pentru piano.

als pentru piano.

ântece. Pentru
Prețul unul caiet

omânești pentru
caiet 4 cor.

ântece, în 4 ca-

-a. Foale verde,
Spune, mândro,
-avem. Bădișor,
D. Bade, zău, o
nor.

, bade, ce mi-ai
lăcăjit ca mine,
ântec haiducesc.
oi boi. Cine n'are

i cuibul. Leagă-
alea sacă. Arde-
târziu. Tu te
foale lată. Pe

ă legănai. Foale
dealului. Mân-
d treci, bade, pe
i. Auzi mândro,
p'aci.

ru voce și pian.
Cor. 1.—
xt „ 1.—
mixt cu

ci mixt „ 4.—
„ 2.—
„ 1.50

a. Măzărca. Ar-
ior I. Ardeleana
n Banat) II.
Banat) III. Ar-
Invărtita I. De

gana. Ardeleana
pe picior III. Ar-
eleana (ca în Ba-

I. Brău V. Pe pi-
Ardeleana (ca

omânești pentru
Cu text român
cu * numai text

Cor. 1.—. 2. Je-

3. Vai mândruță
i, cei, măi! Cor.
ezeu. Cor. 1.80.

Cor. 1.30. 7. O
Doamne Isuse
verde. * O inimă
pp, țurcă-furcă!

1.30.
e pentru o voce
an. 1. Dorința.

or. 1.80. 3. Peste
ramuri bat în
6. Știi tu, mân-
păstorului. Cor.

4. Cor. 1.—. 9.

Biată inimă 'nșelată. 10. Groza, baladă. Cor. 2.70. 11. Hotărîre. Cor. 1.—. 12. Noi trei. Cor. 1.—. 13. Stefan Voda și codrul, baladă. Cor. 1.80. 14. Trădare. Cor. —. 90. 15*. Curcile. Cor. 1.30. 16*. A venit un lup din crâng. Cor. 1.75.

Bibl. „Cosânzeana”.

Nr. 1. I. H. Fabre: *Din moravurile și pornirile insectelor*, cu figuri. Trad. de M. Demetrescu. Prețul 30 fil.
Nr. 4—5 și 6. Ilie N. Gelep: *Pământul și omul*. Partea I. Asia. Prețul 75 fileri.
Nr. 7 și 8. Marin Demetrescu: *Lecturi geologice*. Prețul 50 fil.
Dr. B. Basiota: *Anemia (Lipsa de sânge)*. O consultație medicală 30 fil.
Dr. B. Basiota: *Despre lungoare (Febra tifoida, typhus abdominalis)* — 20 fil.

Biblioteca pentru toți a 30 fil. numărul.

Nr. 884 Iosif-Goethe: *Dragoste cu toane*. Pa-storală într-un act și în versuri.
Nr. 886—7. L. Leger: *Istoria literaturii rusești*. Nr. 890. Sallustius, *Conjurația lui Catilina*.
Nr. 894. N. Davidescu: *La fântâna Castaliei*. Poezii. Ed. II.
Nr. 901. G. Aslan: *Cultul oamenilor mari*.
Nr. 908. G. Tutoveanu: *Albastru*. Poezii. Ed. II.
Nr. 907. Haralamb G. Lecca: *Moartea lui Sherlock Holmes*. După scrierile lui Conan Doyle.
Nr. 885. Wagner Rich.: *Rienzi*, mare operă tragică.
D. Zamfirescu: *Viață la țară*, roman, nr.ii 162—5
D. Zamfirescu: *În războiu*, roman, nr. 326—7.
D. Zamfirescu: *Indreptări*, roman nr.ii 424—5
D. Zamfirescu: *Tan. Scatiu*, roman nr.ii 259—60
Segur: *Contesa*. Povestiri cu zâne nr.ii 841—3
Adamescu G.: *Istoria literaturii române* dela început până în zilele noastre, cu portrete, biografii etc. nr.ii 846—850.
Hoffmann: *Povești morale pentru tinerime* nr.ii 830—831.
Maupassant: *O viață*, (roman) nr.ii 523—6.
Maupassant: *Bel-Ami*, (roman) nr.ii 640—13.
Maupassant: *Tare ca moartea*, nr.ii 606—9.
Sienkiewicz: *Quo-Wadis*, roman istoric 307—10.
Turgheniev: *Părinți și Copii* (roman), 738—9.
Jules Verne: *Cinci săptămâni în balon*. Descriere de călătorie cu ilustrațiuni 494—498.
A. Candrea: *Dicționar de proverbe și zicători românești* nr.ii 713—718.
Daudet Alph.: *Jack*, (roman) trad. de H. G. Lecca nr.ii 726—731.
Gorun: *Știi românește*, nr. 844.
Heyse P.: *Mireasa lui Christ* nr.ii 858—859.
Alina G.: *Arta de a vorbi în societate și la diferite ocaziuni*, 865—6.
Anestin V.: *Romanul cerului*, Astronomie pentru toți, nr.ii 775—6.
Mark Twain: *Drepturile femeii* nr. 799.
Hauff Wilh.: *Cerșetoria dela podul Artelor*, nr. 806—7.
Compayré G.: *Pestalozzi și educațiunea elementară* nr.ii 768—9.
Burnett Fr.: *Micul Lord* cu num. ilustrațiuni 747—8.
Gauthier Th.: *Moarta înamorată*, nuvele, 743—4.
Daus Ludovic: *Satana*, (nuvele), 732—3.
Jules Verne: *Ocolul pământului în 80 de zile*. Descriere de călătorie cu numeroase ilustrațiuni, 661—664.
Alexandri: *Poezii populare* (culegere), 443—5.
Densușianu: *Cum și ce povestesc cronicari* nr.ii 452—3.
Hoffmann: *Povestiri extraordinare*, 458—9.
Dostoievsky: *Suflet de copil* (nuvele) 509—510.
Bolintineanu: *Elena* (roman original) 243—5.
Goga O.: *Poezii* nr. 286—7.
Bolintineanu: *Manoil* (roman original), 202—3.
Candrea și Densușianu: *Din popor*: Cum grăiește și simte țăranul român, 351—2.
Gane N.: *Nuvele* în 3 volume nr.ii 305—6, 353—4 și 355—6.
Odobescu A.: *Mihnea Vodă și Dna Ghiajna*, nr. 406.
Adamescu Gh.: *Biografiile scriitorilor români* nr. 85.
Dumas A.: *Dama cu camelii* (teatru), 280—282.
Tolstoi: *Sonata Kreuzer*, nr. 364.
Tolstoi: *Invierea* 581—83.

Coroșpondență și contabilitate comercială:

I. C. Panțu: *Curs complet de corespondență comercială cu explicarea termenilor comerciali* Cor. 3.50.
I. C. Panțu: *Știința conturilor sau contabilitatea în partidă dublă* Cor. 4.—.
I. C. Panțu: *Al doilea capitol din contabilitatea dublă. Afaceri de credit cambial și afaceri de bancă*. Cor. 1.—
I. C. Panțu: *Contabilitate la societăți colective, comandite și la societățile pe acțiuni* Cor. 1.20.
I. C. Panțu: *Procent, promil, interese și teoria conturilor curente* Cor. 3.—

Cărți economice:

D. Alessiu: *Creșterea pasărilor domestice* Cor. 1.50
D. Alessiu: *Cultura arborilor roditori* C. 2.25
D. Alessiu: *Cultura legumelor* Cor. 2.75
George Maican: *Staturile cele mai de lipsă pentru prăsierea și folosirea legumelor*. Cu mai multe ilustrațiuni în text. Cor. —.24
Capra (Vaca săracului) numeroasele folea-se ce poate aduce castratiunea caprelor. Studiu biologic, igienic și economic de A. Babeș și P. Oceanu Cor. 1.—
Aurel Cosciuc: *Nutritia animalelor de casă*. Op premiat. Cu ilustrații în text. Cor. 1.50.
I. Georgescu: *Cartea plugarilor sau povestiri economice*. Cor. —.50
N. Nicolaescu și G. Stoenescu institutori. *Călăuza stuparilor* Cor. 3.—
Higiena și economia populară, povestită de Moș Savu. Cor. 1.—
Minerva Cosma: *Album de broderii și țesături românești* (mare) Cor. 16.—
Minerva Cosma: *Modele de cusături românești*. Caietul I. —.50. Caietul II. (colorat) 1.—.
Cincinat Pavelescu: *Poezii* Cor. 3.
Să se adauge separat 10—20—30 fileri de fiecare carte, ori notă muzicală.
Cereți gratis și franco catalogul Librăriei „Concordia!”

La agentura

principală din Arad a băncii de asigurare „Transilvania” se caută mai mulți agenți ambulanți. Ta 2198

Anunț de căsătorie.

Un tânăr notar, binesituat, pe calea aceasta dorește a se căsători cu o d-șoară sau văduvioară tânără, cultă, bine crescută, bună econoamă, care să poseadă și ceva avere.

Ofertele să se trimeată sub deviza: „NOTARUL”, la adresa „Românului” dimpreună cu poza. Discreția-i obligatoare din ambele părți. (A 2191)

O garnitură de mobi'e

nouă complectă pentru hotel și restaurant, care constă din: aranjament pentru 10 odăi, mobilă tare și fină din lemn de prun, 20 mese pentru restaurant, 60 bucăți scaune Toneth, și alte mobilă de lipsă. — Se pot cumpăra cu preți foarte moderat. — Doritorii să se adreseze la administrația „Românului”.

So 2188—5

Bătăturile,

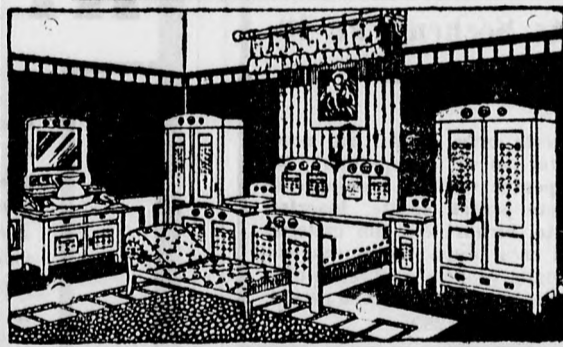
scortocenia pielii, ur-ciorii de pe mâni și din față încetează în decurs de 1 zi dacă folosiți „CANNABIN”

1 sticlă 1 cor., francată
1 coroață 40 fil., 3 sticle
franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÖRÖK, Budaposta, Király-u. 12 și la pregătitor: Dr. E. FLESCH, farmacie la „COROANĂ” în Győr.

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile

VÂRȘET, strada Kudritzner numărul 44—46.

Cea mai renumită

mare fabrică de mobile

din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de piane excelente, co-voare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. — (Sa 113)

HOTEL „BOULEVARD”

SIBIU.
NAGYSZEBEN.

Renovat radical s'a deschis în 1 Mai 1914. Este situat în cel mai cercetat și mai frumos loc în oraș. Priveliște admirabilă. 60 camere elegante moderne. Incalzire centrală, electricitate, apă caldă și rece, lift, garaj p. automobile, automobil la fiecare tren. Restaurant propriu excelent.

Roagă binevoitor sprijin arendatorii:

HAYDEKER és KASPER.

Camere dela 3 cor. In sus.

Ha 2187

È în interesul fiecăruia

că înainte de a-și cumpăra tesătura de sârmă, tesătură pentru garduri site și matrate de sârmă de oțel, să ceară prospect dela singurul preparator de lucrări de sârmă

Fischer Testvérek

fabrică de tesătură de sârmă și tesătură pentru garduri

Arad, József-főherceg nr. 8.

(vis-a-vis de biserica evang.). Vă veți convinge că aici veți putea cumpăra cele mai bune și mai ieftine tesături de sârmă. Fabrica: str. Kossuth nr. 43.

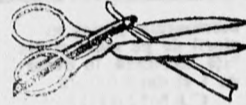
(FI 1866—25)

NIG. VINTILLA

cea mai excelentă ascuțitoare artistică și pentru scobit în Ardeal, cu putere electrică.

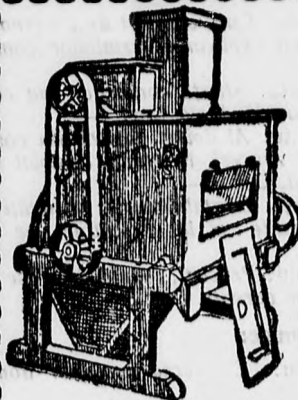
Am onoare a aduce la cunoștința on. public că am înființat în SIBIU (Nagyszében), str. Cisnădiei 43.

o ascuțitoare pentru cușite artistice și de scobit, atelier pentru nichelare și galvanizare, după cerințele cele mai moderne, unde se execută toffelul de lucrări în această branșă; execut aparate medicale, ascuțesc și nichel. — Pentru ascuțirea bricelor, foarfecilor și mașinelor pentru tunderea părului și barbel ofer garanția cea mai mare.

Vi 1277

6 buc. briciuri trimise spre scufire retrimiterea acasă o fac pe cheltuiala mea proprie. Nichelări, ascuțiri, reparări, lucrări de cușitar, șlefuit de sticlă pentru optică, se execută pe lângă garanția, cu prețuri ieftine. — Obiecte veritabile de oțel eralez și suedez cu prețuri ieftine.

Ku 1602)

Kutsera István

Instalator de mori SZABADKA, Vesselényi-u. 667 sz.

Execută și instalează aranjamente complete de mori și fabrici în provincie. Face planuri singur ori după model, construiește mașini pentru mori și pentru fabrici precum și clururi pentru bucate, elevatoare, curățitoare, de arpași și site pentru alcalii; străformează după plan propriu sau modele prompt și conștiințios, mori și fabrici Magazin permanent de modele pentru lucrări de orice branșă. Planuri și prospecte gratis. Pentru comande în provincie merg la fața locului pe cheltuiala proprie. TELEFON: 279.

ADOLF ZIEGLER

PIETRAR Sibiu-Nagyszében str. Sării 37.

Atrage atențiunea on. public din loc și provincă asupra magazinului de pietre mormântale și atelierului de piatrărie.

Bogat asortiment de monumente mormântale de marmoră de Carrara, granit, sienit porfir, labrador etc. — Execut toffelul de lucrări de piatrărie și sculptură în piatră, după orice desen, precum și monumente mormântale, s. Treime, cruci pe lângă drum și lucrări de piatră pentru clădiri, în stilul cel mai frumos și modern. Renovarea și aurirea monumentelor vechi mormântale se execută prompt și ieftin. — Prospecte și desenuri la dorință trimis gratis și franco.

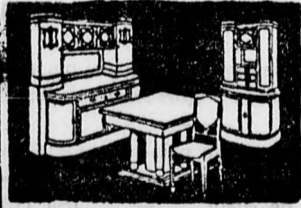
Zi 1961

Hinger József

tâmplar pentru edificii și mobile

Alba-Iulia, (Gyulafehérvár) str. Séchenyi nr. 10.

(Casa proprie).

Preștește orice lucrări din acest ram atât noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școale, biserică, locuințe, birouri etc., din material bun și uscat după model sau din combinație proprie. — Prețuri convenabile, serviciu coulant se garant.

(Hi 1280)

Fiecare trebuie să știe că fotografatul

VICTOR MYSZ DIN SIBIU

și-a vândut atelierul din strada de mai înainte iar acum și-a deschis un

atelier fotografic de artă

corespunzător cerințelor moderne în SIBIU, str. Elisabeta nr. 34., unde execută toffelul de fotografii artistice cu prețuri convenabile. — Fotografiilor amatori li-se acordă favoruri. (Mi 1587)

Pe timp închis fotografiile se execută la lumină electrică.

ATENȚIUNE!

Izvoarele naturale de apă ferbinte 36—37° C care conțin apă minerală, puțioasă recomandată de medicii experți în contra reumatismului, junghuri, morburii de os, pește și alte morburii. Izvoarele se află de pe timpul Turcilor, dar acum s'au aranjat din nou foarte luxos și cu toate comoditățile moderne recerute se vor deschide cu 1 Iunie a. c. st. n.

Băile se află în Alvácsa (Hunyad megye) într'un jur splendid în alvia Crișului alb încunjurat de munții Aouseni în mijlocul pădurilor cu un parc frumos și cu o climă foarte sănătoasă; fiind opărată de vânturi și praf. — Atât pentru bolnavi cât și pentru sănătoși loc de distracție foarte acomodat.

Înainte parcului splendid al băilor se oprișe motoare a liniei ferate Arad-Csanád care circulează de 8 ori la zi.

Muzică bună românească, care concertează zilnic. Culină și beuturi bune cu prețuri moderate. — Corespondență în orice limbă. — Abonamente se roagă a se însemna și înainte la direcțiunea băilor din Alvácsa (posta în loc). (Di 2133)

Direcțiunea.

Pe terenul industriei de ghete în patrie locul prim îl ocupă renumitele

Ghete „TURUL”

Nr. 250. Ghete Chevreau cu
sireturi cor. 10—
Nr. 287. Chevreau Goodyear
pretul cor. 13—
Nr. 6095 Chevreau Goodyear
callit I. cor. 16—

Nr. 405 Ghete Chevreau ju-
mătăți cu nasturi c. 9—
Nr. 483 Chevreau Goodyear
pretul cor. 11-50
Nr. 415 Ghete Chevreau Go-
odyear callit I. cor. 14—

Fabrica de
ghete **TURUL**
soc. pe acții e
cea mai mare
fabrică de
ghete în mo-
narhie.

Depozitul principal
ARAD
palatul minorților.

Nr. 92. Ghete de Box cu și
returi cor. 10-50
Nr. 80 și jum. Ghete Che-
vreau cu sireturi c. 11—
Nr. 6085 Ghete Box cu sire-
turi American Style 12—
Nr. 110 Chevreau Goodyear
pretul cor. 16—

Nr. 402 Ghete Chevreau ju-
mătăți cor. 9—
Nr. 401 Ghete Chevreau Go-
odyear cor. 12—
Nr. 426 Ghete Chevreau Go-
odyear culoare brună c. 13—

Nr. 349 Ghete Chevreau cu nasturi cor. 11—
Nr. 346 Ghete Chevreau Goodyear brune cor. 12—
Nr. 362 Ghete Chevreau Goodyear cor. 14-50
Nr. 1555 Ghete de lac cu pânză cor. 16-50

He 1902

De aproape
50 de ani renu-
mita firmă

HELDENBERG

din Sibiu, Heltauer-g. 9

este cel dintâi și unicul magazin de
planuri și harmoniuri al Transilvaniei,
al cărei proprietari sunt specialiști în
construirea pianurilor și au și diplo-
mă de conservator. Oferă on. public
PIANINE, PIANURI și HARMONIURI,
instrumente alese cu pricepere dela
cele mai bune firme cu cele mai lef-
tine prețuri de fabrică pe lângă de-
plină garanță. (He 312—30)

Oroloage de turn

pentru palate, case co-
munale, fabrici, locuin-
țe private regulează și
aranjează mai favorabil

MÜLLER
JANOS, succesorul lui
MAYER KÁROLY

dela prima aranjare cu vapor a fabricii de
oroloage din

Budapest, VII., Tökölly-ut 52. szám.

(Casa proprie). Cataloage și specificări de
prețuri trimis gratis și franco. (Mu 2129)

Atelier pentru
vopsirea de sto-
fe, tort și blane,
curățire chimică
și spălătoare
cu aburi.

Kovald colorează
și curăță!

KOVALD PÉTER és FIA BUDAPEST,

atelier și prăvălie principală în VII.,
SZÖVETSÉG UTCA 25—37. szám.
TELEFON: József nr. 18—00 și József nr. 15—71.

Secție postală deosebită p. comanda
din provincie. Stabilimente colectoare
în toate părțile capitalei. Reprezentanți
în cele mai multe orașe din provincie.

Ko 1612

Dacă voești

să cumperi biju-
terii moderne și
veritabile, adre-
sează-te firmei:

Slepák A.

bijuterii,
ceasornicar
și
auritor

MAROSVÁSARHELY, Széchenyi-tér nrul 41.

Magazin de ceasuri
elvețiene, de aur, ar-
gint, oțel, nichel p.
buzunar și ceasuri cu
pendulă. — Bijuterii
fine și Brillante, ob-
iecte de lux verita-
bile de argint și ar-
gint de China, obiecte
optice.

În marele meu ate-
lier se execută tot-
felul de bijuterii și
se reparază cu spe-
cialitate bijuterii și
ceasuri. — Prețuri
convenabile, serviciu
prompt. Se 2072

Alifie „Mágnás” p. față:

singurul mijloc cosmetic nevătămă-
tor, contra sgrăbunțelor, despoierii
pieții, petelor din față, crepărilor
pieții, roșății și contra tuturor
boalelor de piele. După întrebuintarea
unei singure tegle dispar sbărțiturile
feței. Prețul 1 tegle 1 cor. 50 fileri
Pudră „Mágnás” (în 3 culori) 1 cutie 1
cor. 50 fil. Săpun „Mágnás” 1 cor. 20 fil.

Cosmetic „Mágnás” pentru mâni: foarte folosit pentru cati-
felarea mâinilor roșii, dejerate,
crepate, aspre și sbărțite. E de prisos a se mai întrebuinta glicerina
și vaselină, deoarece efectul cosmeticului „Mágnás” e singur și acest
cosmetic poate fi întrebuintat și ziua. Prețul 90 fil.

„Antipertussin”: mijloc excelent contra tusei și răgușelii, respirației
grele, catarului tusei măgarești la copil — Prețul
1 cor. 80 fileri.

Spirit „Prima”: mijloc excelent contra reumel și podagrel, durerii de
cap și de dinți. După 1—2 întrebuintări are efect si-
gur. — Prețul 1 sticle mari 1 cor. 50 fileri.

Spirit „Cappilloform”: singurul mijloc excelent contra căderii păr-
rului. — Prețul 1 cor. 50 fileri.

„Deutoform” apă pentru gură: cel mai bun mijloc contra mirosu-
decării stricărei dinților. Prețul 1 cor. 50 fileri.

Balsam de Ardeal pentru stomac: mijloc excelent contra durerii-
lor de stomac, lipsei de apetit,
incuierii scaunului, stomacului stricat și boalelor de stomac. — Prețul
1 cor. 50 fileri.

Vopsitor pentru păr: în culoarea neagră, întunecată și brunată deschisă,
mijloc excelent și durabil, nu murdărește albiturie
de pat — Prețul 5 cor.

Regenerator pentru păr: redă părului cărunț culoarea originală. —
Prețul 1 cor. 20 fileri.

Contra ciumei de porc: precum și în contra tuturor boalelor porci-
lor, cel mai excelent medicament, recomandat
de către medici, este pravul de Ardeal pentru porci. — Prețul unei cutii
mari 1 cor., o cutie mică 50 fileri O singură întrebuintare a pravului
de Ardeal pentru galițe încetează perirea galițelor. — Prețul 1 cor.

Hipnonervin: singurul mijloc sigur și probat contra nervosității și a
insomniei. — Prețul 3 cor. — Toate medicamentele mai sus
amintite se află de vânzare și se pot comanda numai la farmacia lui

Kelemen Sándor, Zilah.

Vă păziți de imitații!!

(Ke 898)